

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

IZVJEŠTAJ O RADU za 2024. godinu

Cetinje, februar 2025.

Naziv ustanove	Nacionalna biblioteka Crne Gore “Đurđe Crnojević”
Lokacije	Zgrada bivšeg Italijanskog poslanstva Zgrada bivšeg Francuskog poslanstva
Adresa	Bulevar crnogorskih heroja 75, Cetinje Njegoševa 101, Cetinje
PIB/matični broj	02010470
Tel/fax	Bivše Italijansko poslanstvo: 040 231 143; 040 231 020; 040 234 236 Bivše Francusko poslanstvo: 040 232 133
Radno vrijeme	9-19 h; čitaonice radnim danima: 7-19 h i subotom: 7-14 h
Broj žiro računa	Prva banka 535-11579-68
Direktorica	Mr Dragica Lompar; dragica.lompar@nb-cg.me
Zakonski okvir	Zakon o kulturi Crne Gore („Sl. list Crne Gore”, br. 49/08, 16/11, 40/11, 38/12), Zakon o bibliotečkoj djelatnosti Crne Gore (“Sl. list Crne Gore”, br. 49/10, 40/11), Zakon o izdavačkoj djelatnosti Crne Gore (“Sl. list Crne Gore”, br. 30/12), Zakon o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine Crne Gore, br. 40/11, 18/14, 42/16); Zakon o zaštiti kulturnih dobara Crne Gore (“Sl. list Crne Gore”, br. 49/10, 44/17, 18/19); Zakon o radu (“Sl. list Crne Gore”, br.74/19, 08/21, 59/21, 68/21, 145/21)...
Organi upravljanja i stručni organ	<p>Savjet: predsjednica, prof. dr Tatjana Jovović; članovi: docent dr Nataša Jovović, dr Gojko Čelebić, Petar Pejaković i Boban Medojević</p> <p>Stručno vijeće: Dragica Lompar, Slavica Glendža, Dragan Mirković, Vjenceslava Ševaljević, Boris Kaluđerović, Danijela Radulović, Dragana Mirković, Dragana Marković, Maja Muhadinović, Milena Vučeračević</p>

UVOD

Nacionalna biblioteka Crne Gore “Đurđe Crnojević”, najveća i najznačajnija biblioteka u Crnoj Gori, ima prvenstvenu ulogu da prikuplja, obrađuje, čuva i daje na korišćenje crnogorsku pisanu kulturnu baštinu. Po UNESCO-voj tipologiji, u pitanju je biblioteka opšteg tipa, koja posjeduje građu iz svih oblasti znanja i namijenjena je najširem krugu korisnika, poštujući principe otvorenosti, demokratičnosti i slobodnog pristupa informacijama. U skladu sa činjenicom da biblioteke sve više postaju virtuelni, a sve manje fizički prostor, razvoj informacionih tehnologija i uvođenje novih usluga, zahtijevaju konstantno usavršavanje bibliotečkog osoblja.

Nacionalna biblioteka je matična ustanova za sve biblioteke u našoj državi i nosilac njene bibliotečko-informacione djelatnosti. Za svoje potrebe koristi tri objekta: zgradu bivšeg Italijanskog poslanstva površine 2.231,50 m², zgradu bivšeg Francuskog poslanstva površine 754,00 m² (oba objekta imaju status kulturno dobro II kategorije) i depo knjiga površine 4.563,00 m². Površina zemljišta koje pripada objektima je preko 19.000m². Grijanje se vrši preko tri zastarjela i dotrajala kotlovska postrojenja na lož ulje i dva sistema grijanja i hlađenja na struju.

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta sistematizovana su 63 radna mjesta sa 91 izvršiocom u okviru sedam organizacionih jedinica (odjeljenja). Na kraju izvještajne godine, ukupan broj zaposlenih je 81, 1 lice angažovano po ugovoru o djelu, 1 lice angažovano po ugovoru o dopunskom radu i 1 lice po osnovu ugovora o volonterskom radu. Tokom godine, kadrovske promjene su bile sljedeće:

- za dvoje zaposlenih je prestao radni odnos po osnovu sporazuma o prestanku radnog odnosa;
- za jednog zaposlenog je prestao radni odnos po osnovu sporazuma o preuzimanju;
- troje zaposlenih je dobilo ugovor o radu na neodređeno vrijeme (Ministarstvo finansija je dalo saglasnost za prijem u radni odnos na neodređeno 3 izvršioca – 2 bibliotekara i 1 radnica na održavanju higijene).

Finansijska sredstva Biblioteke u 2024. godini iznosila su **1.676.347,42€**, od čega je opredijeljeno budžetom **1.645.377,42 €**, a sopstveni prihodi su iznosili **30.970,00** eura.

U drugoj polovini godine, imenovana je Komisija za izradu novog Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta sa zadatkom da u najkraćem roku dostavi nacrt akta na razmatranje i javnu raspravu.

U okviru redovnih programa, izdvojićemo najznačajnije aktivnosti:

Popunjavanje fondova:

NBCG je u 2024. godini, kroz sve vidove nabavke, obogatila svoje fondove sa 6678 naslova, od čega su: 5578 naslova knjiga (14551 primjerak), 404 naslova serijskih publikacija (3211 broj), preko 1.100 naslova neknjižne građe: 520 razglednica, 4 naslova muzičkih CD-a (19 primjeraka), 36 naslova štampanih muzikalija, 6 grafika (108 primjeraka), 116 plakata (162 primjerka), 7 atlasa, 148 izložbenih kataloga (351 primjerak), 272 karte.

Obavezni primjerak: 1309 naslova (5854 primj.) monografskih publikacija, 116 naslova časopisa (366 brojeva), 54 naslova novina (927 brojeva), 3 naslova dnevnih novina (972 broja); oko 420 bibliotečkih jedinica neknjižne građe.

Kupovina: 169 naslova monografskih publikacija;

Najznačajnija je **kupovina tri latinske inkunabule prvog južnoslovenskog tipografa i izdavača Andrije Paltašića Kotoranina**, uvezane originalnim povezom italijanskim polupergamentnim povezom na drvenim daskama, zvani 'monaški', sa elegantnim cvjetnim i geometrijskim ukrasima na svinjskoj koži. Sadrže tri predivna inicijala u zlatu i bojama (minium crvena, kobaltno-plava i bakarno-zelena) na početku svakog djela, u tipičnom venecijanskom stilu. U pitanju su:

TIBULLUS, ALBIUS. Elegiae. Venice: Andreas de Paltasichis, 15 December 1487.
CATULLUS, VALERIUS. Carmina. Venice: Andreas de Paltasichis, 15 December 1487;
PROPERTIUS, SEXTUS AURELIUS. Elegiae. Venice: Andreas de Paltasichis, 1 February 1488.

Poklon: 3041 naslov (5021 primjerak) monografskih publikacija, 91 naslov (467 brojeva) serijskih publikacija;

Međunarodna razmjena: 161 naslov monografskih publikacija, 70 naslova (100 br.) serijskih publikacija.

Reklamacije nedostajućih publikacija: 898 naslova (3.676 primjeraka) monografskih publikacija i 70 naslova (379 brojeva) serijskih publikacija.

Dodjela CIP zapisa, ISBN, ISSN, ISMN, bar cod: 1529 CIP zapisa (1441 za monografske publikacije, 19 za serijske publikacije, 4 za muzičke CD-ove i 65 za on line publikacije); dodijeljeno je 1496 ISBN-a, 122 ISSN-a (od toga 49 retroaktivno za naslove koji su prestali sa izlaženjem) i 1385 bar cod-a.

Korišćenje fondova:

Odjeljenje nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige – korisnika 399, korišćeno 515 knjiga, 1191 sv. novina i 631 časopisa, 68 arhivskih kutija iz Legata Pera Šoća i 12 arhivskih kutija iz Legata Nika S. Martinovića); dato 1792 bibl. informacije.

Osnovni fond - korisnika 1830, korišćeno 9028 knjiga, 4743 sv. novina, 8775 br. časopisa i dato 7200 bibl. informacija; Međubiblioteka pozajmica – 55 zahtjeva, 440 knjiga; Tematska pretraživanja bibliotečke građe po zahtjevima korisnika – oko 2000 bibl. jedinica.

Revizija i reorganizacija fondova:

Odjeljenje nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige

- Serijske publikacije u glavnom depou za fond Montenegrina: 830 naslova (4892 sv.) novina;

- Zbirka stare knjige - sve III signature: 1112 naslova

Osnovni fond

- Revizija fonda novina: 142 naslova

- Revizija singl (7048 primjeraka) i LP ploča (6790 primjeraka) u Muzičkoj zbirci

- Pomjeranje osnovnog fonda časopisa u cilju racionalizacije smještaja: sign. P 1-80 (preko 5000 sv.)

- Pomjeranje osnovnog fonda monografskih publikacija: d sig. I 209833 do I 220218 (10385 primjeraka)

- Reorganizacija i popisivanje magacina izdanja NBCG: 106 naslova (oko 100.000 primjeraka)
- Reorganizacija i popisivanje magacina viškova crnogorskih izdanja: monografske publikacije - 3.166 naslova (5.807 primjeraka), časopisi 157 naslova (7.264 brojeva)
- Reorganizacija i redakcija listnog stručnog (UDK) kataloga: 90 kataloških kutija (oko 120000 listića).

Matična služba: Ažurirani su matični kartoni za 91 školsku i 4 specijalne biblioteke, za koje su podaci stigli iz 12 narodnih biblioteka. Izvršen je stručni obilazak svih 20 narodnih i Univerzitetske biblioteke i prikupljeni statistički podaci. O zatečenom stanju u bibliotekama nad kojima Nacionalna biblioteka vrši matičnu funkciju napravljeni su zapisnici i dostavljeni nadležnim organima, shodno zakonskim propisima. Ukupan broj upisanih biblioteka u centralni registar i dalje je 181.

Tokom septembra, oktobra i novembra izvršen je obilazak osam biblioteka različitih tipova (narodne, školske i specijalne) koje su već članice sistema COBISS.CG ili namjeravaju da se uskoro učlane: Narodnu biblioteku „Mirko Srzentić“ – Ulcinj, Narodnu biblioteku „Ivo Vučković“ - Bar, Gradsku biblioteku Kotor, Biblioteku Pomorskog muzeja Crne Gore – Kotor, Narodnu biblioteku – Rožaje, Biblioteku Bošnjackog vijeća u Crnoj Gori – Rožaje, Biblioteku Muzeja savremene umjetnosti – Podgorica i Biblioteku OŠ “Mahmut Lekić” – Tuzi.

Realizovano je pet obilazaka biblioteka-članica sistema COBISS.CG u cilju pružanja stručne i servisne pomoći na osnovu njihovog pismenog zahtjeva, i to: Biblioteka Vojske Crne Gore, Gradska biblioteka Herceg Novi, Narodna biblioteka „Njegoš“ u Nikšiću, Boiblioteka CANU I Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ u Podgorici.

Elektronski katalog NBCG na kraju 2024. godine sadrži **339242 zapisa**. ukupan broj zapisa u zajedničkom katalogu svih članica COBISS.CG je **669958**. Elektronski katalog je pretraživan **168915** puta. Broj biblioteka članica sistema COBISS.CG je **52** (1 nacionalna, 13 univerzitetskih i visokoškolskih, 17 narodnih, 9 specijalnih i 12 školskih).

Edukacija: Održano je 5 kurseva sa ukupno 41 polaznikom, a dodijeljene 43 licence za rad u različitim segmentima COBISS-a.

Izložbe, kulturni i obrazovni događaji:

Ambasador Sjeverne Makedonije u Crnoj Gori, Nj.E. gospodin Zećir Ramčilović je posjetio NBCG “Đurđe Crnojević” (31. januara 2024); Promocija odabranih djela Branka Banjevića (22. februar); Tribina dr Dragana Veselinova (4. mart); Biblioteka postala član organizacije Evropska omladinska kartica (6. mart); Promocija knjige „Divan: antologija vlastite lirike” autora Safeta Hadrovića Vrbičkog, u okviru manifestacije „Dani kulture Bošnjaka Crne Gore” (7. mart); Promocija Istorije crnogorskog naroda, autora Dragoja Živkovića (29. mart); Književno veče i izložba „Biće jednom kako smo željeli“, posvećena crnogorskom pjesniku Ratku Vujoševiću (11. april); Predavanje o Italijanskom poslanstvu – istoričar Petar Glendža (29. april); Izložba „Reprezentativna djela crnogorskog izdavaštva od obnove nezavisnosti do danas (21. maj); Promocija knjige „Banjani i Katunska nahija“ dr Radomira Milovića (24. maj); Promocija bibliografije „Stare razglednice u zbirka Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i Državnog arhiva Crne Gore, autorki Danijele Radulović i Ane Pejović (29. maj); Nacionalnu biblioteku Crne Gore, u pratnji profesora, posjetilo šest studenata sa prestižnih američkih

univerziteta koji su polaznici Ljetnje škole crnogorskoga jezika i kulture (19. jul); Povodom 75 godina postojanja NATO-a, Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) u Nacionalnoj biblioteci je organizovao prvi ambadorski dijalog. Mladi su imali priliku da razgovaraju sa Nj.E. Andreinom Marselom, ambasorkom Republike Italije o ulozi NATO-a u očuvanju stabilnosti, odbrani demokratije i ljudskih prava i ulozi Crne Gore u tom savezu (25. jul); U okviru zvanične posjete delegacije italijanskog grada Gaete Cetinju, gradonačelnik Gaete, gospodin Kristijan Lećeze obišao je Nacionalnu biblioteku Crne Gore (7. septembar); Promocija knjige “Slovník duše”, izbor iz poezije Milike Pavlovića (12. septembar); Izložba građe iz Legata dr Pera Šoća “Čast ranjena žeže hrabra prsa”, povodom 140 godina od njegovog rođenja. Izložbu je otvorila Nj. E. An Mari Maske, ambasorka Francuske u Crnoj Gori (19. septembar); III COBISS dan u Crnoj Gori uz učešće preko 70 bibliotekara iz različitih tipova biblioteka (24. septembar); Promocija knjige „Njegoš u likovnosti (meditativnost i vizuelnost: mijene i prožimanja), autorke prof. dr Sonje Tomović Šundić, u okviru manifestacije „Njegošev dan, crnogorski praznik kulture” (12. novembar); Učenici sedam odjeljenja VI razreda JU OŠ Druga osnovna škola iz Budve obilježili su Međunarodni dan ljudskih prava posjetom Nacionalnoj biblioteci Crne Gore (10. decembar); Okrugli sto „110 godina od rođenja dr Nika S. Martinovića“ (12. decembar).

Saradnja i članstvo u međunarodnim organizacijama: IFLA, CDNL, CENL, Savjet COBISS.Net, ISBN, ISSN, ISMN.

Konferencije, zvanične posjete:

- Svečano otvaranje 21. “Nedjelje biblioteka” - Nacionalna biblioteka Kosova „Petar Bogdani“ Priština (27. maj).
- Godišnja konferencija direktora evropskih nacionalnih biblioteka (CENL) – Nacionalna biblioteka Poljske, Varšava (16 -18. jun).
- Direktor Nacionalne biblioteke Luksemburga Klod Konter boravio u posjeti Nacionalnoj biblioteci Crne Gore (12. jul).
- Tokom 2024. godine održane su dvije sjednice Savjeta COBISS.Net-a, čiji su članovi direktori nacionalnih biblioteka i rukovodioci COBISS centara sedam zemalja (Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Bugarske i Albanije), kao i dr Bhanu Neupane, predstavnik UNESCO-a i dr Aleš Bošnjak, direktor Instituta informacijskih znanosti (IZUM) iz Maribora. Prva je održana preko ZOOM-a, 04.06.2024, a druga sjednica Savjeta COBISS Net-a 22.10.2024.
- SEENL konferencija – Ankara (oktobar 2024).
- Europeana konferencija online (13. novembar 2024).
- Kurs *Microsoft Azure Administrator (AZ-104)*, trodnevni kurs – sistem inženjeri.
- Edukativna posjeta konzervatorskoj radionici Biblioteke Matice srpske, Novi Sad.
- Francusko poslanstvo obišli su: američka ambasorka Džudi Rajzing Rajnke, princ Nikola Petrović Njegoš, direktorica Francuskog instituta Laurence Levaudel-Clauss i Johann Uhres, Ministarka kulture i medija Tamara Vujović...
- COBISS konferencija, oktobar 2024, Maribor (učestvovalo 5 zaposlenih)

Webinari:

- COBISS Lib: neki postupci u fondu (14.03.2024).
- Pozajmica: osnovni postupci u prozoru Kartica (23.04.2024).

- COBISS Lib: prezentacija novog segmenta Podešavanja i administracija (06.06.2024).
- Ispisi (27.11.2024).

Sajmovi:

- 18. Međunarodni podgorički sajam knjiga i obrazovanja (10-17. maj 2024).
- X Internacionalni sajam knjiga Podgorica (2 - 6. oktobar 2024).
- Jesenji sajam knjiga, Nikšić (24-28. septembar)

Održavanje objekata i drugi poslovi:

- Realizovan je sveobuhvatan projekat modernizacije skladištenja podataka i nabavljeni savremeni uređaji za skladištenje i mrežnu infrastrukturu. Novi storidž sistem omogućava efikasnije upravljanje velikim količinama podataka, uključujući digitalizovane materijale i ostale digitalne arhive - 44.830,00 eura;
- Ažuriran šifrnik (međaši) u svim UDK grupama
- Započet prenos (migracija) sajta Tekuće bibliografije sa dosadašnjih servera spoljnog saradnika Biblioteke na server Nacionalne biblioteke.
- Završeni radovi na sanaciji teniskog terena;
- Postavljanje parketa u prizemlju Italijanskog poslanstva (čitaonice, Njegoševa soba i sala za književne večeri) i u potkrovlju Francuskog poslanstva (gdje je smješteno 7 legata);
- U toku je rekonstrukcija 2 toaleta u depou i 3 toaleta u Francuskom poslanstvu;
- Završeno sređivanje pješačkih staza u parku Italijanskog poslanstva prema Lovčenskoj ulici i u središnjem dijelu parka;
- Dobijena donacija od Prijestonice Cetinje – 6 klupa za parkove Biblioteke;
- Završeni poslovi na priključenju 14 stubova za rasvjetu u parku Italijanskog poslanstva;
- Prostorije u kojima su smjestene Kartografsko-geografska zbirka i Zbirka muzikalija su okrečene, sva građa je presložena i vraćena na svoje mjesto;
- Zamijenjeni kompletna podloga i krovni pokrivač na Staklenoj vezi prema COBISS centru koja je decenijama prokišnjavała;
- Okrečena je staklena veza prema COBISS centru;
- Izrađene su namjenske garnišne za 4 zbirke i kupljene nove zavjese u Francuskom poslanstvu;
- U ljetnjim mjesecima ofarbane su balkonske ograde od kovanog gvožđa, kao i bočna ograda oko Francuskog poslanstva;
- Sklopljen Ugovor sa Centrom za konzervaciju I arheologiju Crne gore o restauraciji ulaznih vrata, 4 ukrasna fenjera I dvije kapije na francuskom poslanstvu;
- Namjenski izrađene police za trajni smještaj arhivske i neknjižne građe iz Legata Nika S. Martinovića (87 kutija);
- Nastavljena realizacija Ugovora sa Centrom za konzervaciju i arheologiju Crne Gore o povezivanju u koži konzerviranih i restauriranih knjiga iz Zbirke stare i rijetke knjige. U II fazi, biće povezane 14 starih i rijetkih knjiga koje su prošle konzervatorsko-restauratorski tretman;
- Izrađen je Izvještaj za Nacionalni program razvoja kulture - aktivnosti 37, 45 i 46;
- Na osnovu Programa „Javni rad za 2024. godinu“ u Biblioteci su bila angažovana četiri lica sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na period od tri mjeseca.

- Sklopljena dva ugovora o komisionoj prodaji izdanja Biblioteke sa on line knjižarom Platform aknjiga i knjižarom FUTURum Univerziteta Crne Gore;
- Donijete jedinstvene skraćenice za bibliotekare na obradi građe u COBISS-u radi uniformnog prikazivanja učinka zaposlenih;
- Biblioteka se kandidovala kao partner u INTERREG projektu, zajedno sa Italijom i Albanijom.
- Pokrenuta procedura za utvrđivanje vlasništva na objektima Biblioteke kod Uprave za državnu imovinu;
- Knjiga procedura dopunjena je sljedećim internim aktima:
  1. Interno pravilo o uslovima, dužini trajanja i načinu korišćenja godišnjeg odmora,
  2. Interno pravilo o bližim uslovima za obavljanje dopunskog rada,
  3. Procedura odobravanja službenog putovanja,
  4. Interna procedura o uvođenju prekovremenog rada,
  5. Odluka o uspostavljanju interne procedure za obračun i isplatu zarada.

Posebni projekti

Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na objektima NBCG

Realizacija projekata Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na objektima NBCG (bivše Francusko i bivše Italijansko poslanstvo) je i dalje u toku. Sredstva su obezbijedena iz Programa zaštite kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija za 2023. godinu i Budžeta za 2023. i 2024. godinu.

Planirana rekonstrukcija/sanacija ne odvija se željenom dinamikom zbog neažurnog i nekvalitetnog izvršavanja projektnih zadataka i problema sa stalnim poskupljenjima materijala, zbog čega je otišao dopis Upravi za zaštitu kulturnih dobara pod kojih se očekuju instrukcije za nastavak radova.

UDK broj za crnogorski jezik i crnogorsku književnost

Nacionalna biblioteka Crne Gore je dobila saglasnost da je usvojen njen zahtjev za dodjelu UDK broja za crnogorski jezik i crnogorsku književnost. Ovaj zahtjev je zvanično upućen UDK Konzorcijumu ((UDC Consortium), čije je sjedište u Nacionalnoj biblioteci Holandije u Hagu, još 2021. godine. Konzorcijum je u isto vrijeme dodijelio UDK brojeve za bosanski jezik i bosansku književnost. UDK broj za crnogorski jezik je **811.163.44**, a broj za crnogorsku književnost (dobija se na osnovu broja za jezik) je **821.163.44**.

Time je riješeno još jedno veoma važno pitanje za crnogorski jezik i crnogorsku književnost, nakon što je Crna Gora decembra 2017. godine dobila međunarodni kod za crnogorski jezik (**cnr**) u okviru ISO 639 međunarodnog standarda, takođe, na zahtjev Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“ na Cetinju.

Projekat uključenja školskih biblioteka u COBISS.CG

Nacionalna biblioteka je uputila inicijativu Ministarstvu kulture i medija i Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija za realizaciju zajedničkog projekta - **Umrežavanje školskih biblioteka u bibliotečko-informacioni sistem COBISS**. Projekat je od jednake važnosti za učenike i nastavno osoblje, a posebno je važna činjenica da su sve pomenute biblioteke u prilici da organizuju svoje fondove prema međunarodnim standardima (smještaj, javni katalozi, organizacija fonda na učenički i nastavni, pozajmica knjiga, međubibliotečka pozajmica...). Sve ovo ima za cilj postizanje jednobraznosti u poslovanju školskih i ostalih tipova biblioteka, što je već odavno standard u svijetu (primjer: Slovenije, gdje su sve školske biblioteke umrežene u sistem kao državni projekat). Broj školskih biblioteka je oko 270 (prema broju osnovnih i srednjih škola) jedan značajan dio njih već ima osposobljene bibliotekare sa položenim stručnim ispitom.

Školske biblioteke se u svijetu danas prepoznaju kao strateški resurs kroz koji se vrši proces medijsko-informacionog opismenjavanja korisnika (učenika, nastavnog osoblja, roditelja). One treba, dakle, da se transformišu u multimedijalna središta škola, kao i mjesto susreta i događanja, gdje bi nastavnici i učitelji jačali svoje kompetencije.

Projekat je pozitivno ocijenjen od strane oba ministarstva, a sredstva za ovu namjenu u iznosu od 160.000 eura će ravnopravno obezbijediti u naredne dvije godine, koliko je i predviđeni rok za realizaciju.

Digitalna biblioteka Crne Gore

Na platformi Digitalna biblioteka (www.dlib.me) je postavljeno 100 novih bib. jedinica sa pratećim metapodacima. Tokom 2023. godine obrađeno je 6170 stranica skenirane bibliotečke građe. Postojeće softversko rješenje za Digitalnu biblioteku Crne Gore je neadekvatno i ne zadovoljava standarde savremenih digitalnih biblioteka, tako da je krajem 2023. godine je otpočela saradnja sa partnerima iz Slovenije, i u prvoj polovini 2024. je odrađena priprema faza.

Izdavačka djelatnost

Izdavačka djelatnost:

- *Bibliografija „Stare razglednice u zbirkama Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ i Državnog arhiva Crne Gore*, autorki Danijele Radulović i Ane Pejović
- Pavlović, Milika: *Slovník duše: odabrane pjesme*.
- *Cetinjski psaltir*. – Reprint izdanje rukopisa iz XV vijeka (suizdavaštvo s Maticom crnogorskom) (u štampi)
- *Crnogorska bibliografija: monografske publikacije za 2022.* – elektronsko izd.
- *Crnogorska bibliografija: monografske publikacije za 2023.* – elektronsko izd. (zbog prenosa i prilagođavanja (migracije) dosadašnjeg sajta, sajt trenutno nije dostupan za postavljanje novih sadržaja)
- *Crnogorska bibliografija: monografske publikacije za 1995.* – elektronsko izd. (pripremljena za redakciju)
- *Crnogorska bibliografija: članci i prilozi 2023.* – elektronsko izd. (pripremljena za redakciju)
- *Elektronski časopis CIP informator* (br. 1-12/2024).
- *Bibliografski vjesnik, 1-3/2023* (u štampi).

- LAM 2023 : zbornik radova. – elektronsko izd.

SEKTOR ZA RAZVOJ

ODJELJENJE NACIONALNOG FONDA, LEGATA I STARE I RIJETKE KNJIGE

Rukovodilac Danijela Radulović

Godina koja je iza nas za Odjeljenje nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige je više nego uspješna. Svi planovi koje smo postavili su realizovani. Možemo konstatovati i preko predviđenih i projektovanih aktivnosti. Svakako je važno napomenuti da je težište prioriteta bilo na kataloškoj obradi bibliotečke građe da bi bila dostupna našim korisnicima. Također, treba istaknuti da smo počeli sa kataloškom obradom neknjižne građe.

Kataloški su kompletno obrađena tri legata: Legat Dr Pavla Mijovića, Dr Dušana J. Martinovića i prof. Dušana Gvozdenovića, I signatura Zbirke rijetke knjige, privodi se kraju i obrada signature II, počela kataloška obrada minijaturnih knjiga.

Pored stručnih bibliotekarskih i konzervatorskih poslova, godina je bila uspješna i kada su u pitanju kulturne aktivnosti realizovane u našem Odjeljenju. Uložen je značajan napor rukovodstva i zaposlenih i usmjerena finansijska sredstva za uređenje enterijera. Zbog gore navedenih činjenica (obima aktivnosti u različitim segmentima), dio posla koji je bio predviđen planom, a tiče se revizije fonda „Montenegrina“ u glavnom depou, nije realizovan. Revizija će biti završena u narednom periodu.

Odjeljenje je u toku 2024. godine raspolagalo sljedećim kadrovskim kapacitetom:

- rukovodilac odjeljenja;
- 3 bibliotekara (1 bibliotekar, jedan viši bibliotekar i jedan bibliotekar savjetnik);
- 2 konzervatora-restauratora;
- 3 knjižničara.

U Odjeljenju nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige obavljaju se poslovi koji podrazumijevaju prikupljanje, obradu, smještaj i korišćenje publikacija koje pripadaju fondu “Montenegrina”. Odjeljenju pripada i Zbirka stare i rijetke knjige, sedam legata i konzervatorsko-restauratorska radionica.

Na osnovu plana rada za 2024. godinu, realizovani su najznačajniji djelovi programa: svi bibliotekari prešli na unaprijeđenu verziju softvera za obradu bibliotečke građe COBISS.Cat i COBISS.Lib; završena je kataloška obrada serijskih publikacija u Legatu Pavla Mijovića i kataloška obrada neknjižne građe čime se može konstatovati da je legat kompletno kataloški obrađen; kataloška obrada monografskih publikacija dobijenih dopunom (442 naslova) i 65 naslova serijskih publikacija u Legatu Dušana Gvozdenovića – čime se može konstatovati da je legat kompletno kataloški obrađen; kataloška obrada serijskih publikacija u Legatu Dušana J. Martinovića (95 naslova) i neknjižna građa čime je Legat bio kompletno obrađen ali, smo krajem godine od porodice Martinović dobili dopunu istog; kataloška obrada serijskih publikacija u Legatu Radivoja Lole Đukića; završena kataloška obrada I signatura u zbirci Rijetke knjige; u toku je kataloška obrada II signatura u zbirci Rijetke knjige; na osnovu odluke Stručnog vijeća (02-3777) o preusmeravanju minijaturnih knjiga iz osnovnog fonda u podzbirku Minijatura 1453 naslova presignirano, promijenjene naljepnice i počelo sa kataloškom obradom; završena je

Reorganizacija serijskih publikacija u glavnom depou za fond Montenegrina; nabavkom dva ormara izvršena reorganizacija Zbirke stare knjige; u namjenski urađene police složena arhivska i neknjižna građa iz Legata Nika S. Martinovića (87 kutija); tekući poslovi na preuzimanju periodičnih publikacija, njihovo evidentiranje-kartoniranje, adresiranje, tehnička obrada, reklamiranje nekompletnih naslova tekućih časopisa i novina, smještaj; završena promjena podlokacije Legata Dušana J. Martinovića i Dušana Gvozdenovića, novina u zbirci "Montenegrina" i podzbirke Minijatura; tehnička obrada i popis dopune legata Dušana J. Martinovića; posebnom odlukom Stručnog vijeća nastavljeno sa objedinjavanjem naslova u Zbirci stare periodike; u cilju preventivne zaštite građe, u knjigovezačkoj radionici izrađene su pokretne korice za zbirke.

U konzervatorsko-restauratorskoj radionici realizovani su redovni poslovi na zaštiti publikacija iz Zbirke stare i rijetke knjige. Na osnovu ponude Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, br. 01-1829 od 9. 10. 2023. godine, završene tri postinkunabule i počela II faza za 14 publikacija čiji rok za izradu je 6 mjeseci.

Kontinuirano su obavljani i poslovi usluživanja korisnika (izdavanje bibliotečke građe, fotokopiranje, skeniranje).

U toku godine smo organizovali izuzetno važne kulturne događaje u kojima su aktivno učestvovali svi zaposleni u zgradi bivšeg Francuskog poslanstva:

- Izložba građe iz Legata Dr Pera Šoća: povodom 140 godina od rođenja "Čast ranjena žeže hrabra prsa" autorki Danijele Radulović i Marije Mašanović, 19. 09. 2024. Godine
- Okrugli sto povodom "110 godina od rođenja Nika S. Martinovića", 12. 12. 2024. godine

U Odjeljenju su obavljani svi potrebni organizacioni i administrativni poslovi, a rukovodilac Odjeljenja je redovno prisustvovao sjednicama Stručnog vijeća i sjednici Savjeta biblioteke. Zaposleni iz Odjeljenja bili su članovi određenih komisija: Komisija za popis osnovnih sredstava biblioteke, Komisija za katalogizaciju bibliotečke građe, Komisija za selektivnu nabavku građe, Komisija za sistematizaciju i Komisija za dobijanje licenci.

Jedna kolegunica je angažovana kao predavač na kursu „Upotrebu programske opreme COBISS3/ Katalogizacija : napredni kurs”; dvije kolegunice su bile u dvodnevnoj stručnoj posjeti konzervatorskoj radionici Biblioteke Matice srpske; u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Cetinje dobili smo četiri radnika u okviru programa Javnog rada. Odjeljenje su posjetili: ambasadorica Republike Francuske An Mari Maskaj, američka ambasadorica Džudi Rajzing Rajnke, princ Nikola Petrović Njegoš, direktorica francuskog instituta Laurence Levaudel-Clauss, Johann Uhres iz Francuskog instituta, ministarka kulture Tamara Vujović, bibliotekarka iz Matice srpske, Novi Sad Irena Zečević, glumica Varja Đukić, sekretarka u Ministarstvu kulture Dobrila Vlahović, idr.

Pored stručnih bibliotečkih i konzervatorskih poslova tokom godine posvetila se pažnja na uređenju enterijera ovog odjeljenja. Zamijenjeni su podovi u šest legata, napravljene su garnišle za 4 zbirke i kupljene nove zavjese. U ljetnjim mjesecima ofarbani su balkoni od kovanog gvožđa, ofarbana je bočna ograda i nekoliko puta u toku ljeta sređivano dvorište; redovno je vršeno snabdijevanje kancelarijskim i materijalom za higijenu.

Nerealizovani poslovi Odjeljenja su: revizija zbirke "Montenegrina"; nijesu povezane sveske "Glasa Crnogorca" i "Cetinjskog vjesnika" (dugogodišnji problem); nije raspoređen bibliotekar na obradi Zbirke stare i rijetke knjige od 2014. godine; nije zaposlen konzervator-restaurator; 65 naslova koji nijesu kataloški obrađeni u zbirci "Montenegrina", monografske publikacije.

TABELARNI PREGLED OSTVARENIH REZULTATA

POPUNJAVANJE FONDOVA – monografske publikacije	
Obavezni primjerak: <ul style="list-style-type: none"> - Montenegrina - Rijetka knjiga	<ul style="list-style-type: none"> - 2051 - 10
Poklon: <ul style="list-style-type: none"> - Legat Dušana J. Martinovića - Rijetka knjiga	<ul style="list-style-type: none"> - Monografskih pub. 1517 (3306 pr) - Serijskih pub. 70 naslova, 196 godišta, 268 brojeva - Razglednica sa umjetničkim sadržajem 440 - Turističkih razglednica 19 - Atlasa 5 - Karata 18 - Leporelo 1 - Grafika 6 (108 pr.) - Muzikalija 32 - Mikrofilm 3 - CD 1 - DVD 2 - 12
Kupovina:	<ul style="list-style-type: none"> - 3 naslova
Zatečeni fond	<ul style="list-style-type: none"> - 47 za Osnovni fond - 1 za Likovno-grafičku zbirku - 2 za Kartog-geografsku zbirke - 1 naslov, 5 godišta - 16 za rijetku knjigu - 8 za staru knjigu - 38 naslova iz viškova za Montenegrinu
Preusmjerena građa iz Osnovnog fonda u Odjeljenje Nacionalnog fonda	<ul style="list-style-type: none"> 2 naslova - 1 naslov za staru knjigu - 1 naslov za rijetku knjigu

Preusmjerena građa iz Odjeljenja Nacionalnog fonda u druge fondove	<ul style="list-style-type: none"> - Rukopisna zbirka: 3 uramljene fotografije, 3 rukopisne novine i 7 pisma - Kartografsko-geografska zbirka: 1 karta, 1 plan i 1 razglednica - Osnovni fond: 25 naslova - Naša izdanja: 14 naslova (41 primjerak)
SERIJSKE PUBLIKACIJE	
Obavezni primjerak: <ul style="list-style-type: none"> - Dnevne novine - Ostale novine - Časopisi 	<ul style="list-style-type: none"> - 3 naslova, 972 broja - 53 naslova, 786 brojeva - 104 naslova, 301 broj
Presignirani periodični naslovi u monografske publikacije	<ul style="list-style-type: none"> - 7 naslova (“Montenegrina”) - 4 naslova (Legat Nika. S. MartinovićA) - 21 naslov (Legar dr Pera Šoća)

KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE

Korisnika	- 399
Broj zaduženih i razduženih knjiga	- 515 naslova
Broj zaduženih i razduženih svesaka novina	- 1191 svesaka
Broj zaduženih i razduženih časopisa	- 631 svesaka
Zaduženo i razduženo arhivskih kutija iz Legata dr Pera Šoća	- 68 kutija
Novi kartoni	- 24
Skeniranje	- 1005
Fotokopiranje	- 242
Informacije iz elektronskog kataloga	- 908
Informacije iz kartoteka	- 611
Usmene informacije	- 273
Izdavanje računa korisnicima	- 2

KATALOŠKA OBRADA

MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE

Redakcija “Montenegrine”	- 1741 naslov
--------------------------	---------------

OASP Monografskih publiakcija	- Legat Dušana Gvozdenovića 442 naslova
OASP Rijetka knjiga I	- 692 naslova
OASP Rijetka knjiga II	- 740 naslova
OASP Minijatura	- 253 naslova
CONOR novi	- 1473
CONOR preuzeti	- 1370
CONOR dopuna	- 28
CONOR redakcija	- 208
Štampanje i lijepljenje naljepnica	- 2127
SERIJSKE PUBLIKACIJE	
CIP za serijske publikacije	- 13
Legat Nika S. Martinovića	- 94 naslova
Legat Pavla Mijovića	- 183 naslova, 636 godišta
Legat Dušana Gvozdenovića	- 78 naslova, 243 godišta
Legat Radivoja Lole Đukića	- 11 naslova, 30 godišta
Legat Dušana J. Martinovića	- 153 naslova, 470 godišta
KATALOŠKA OBRADA ČLANAKA	
“Istorijski zapisi”	- 337
Legat Pavla Mijovića	- 44
Legat Dušana Gvozdenovića	- 1
Legat Radivoja Lole Đukića	- 19
Legat Dušana J. Martinovića	- 10

DODJELA ISSN-a CRNOGORSKIM NOVINAMA I ČASOPISIMA

ISSN zapisi	- 122 nova zapisa - 554 unijetih intervencija i modifikacija - 408 aktivnih naslova od upisanih 2069
Dodijeljeno ISSN brojeva za naslove koji su izlazili u drugim državama	- 8 naslova (na 2 zahtjeva čeka se odgovor)

RETROAKTIVNI UNOS PERIODIČNIH PUBLIKACIJA

Crnogorskih naslova	- 111 naslova, 280 godišta, 2717 broj
Ostali naslovi	- 27 naslova, 529 godišta, 4840 brojeva

REORGANIZACIJA FONDOVA

Serijske publikacije u glavnom depou fonda "Montenegrina"	- 830 naslova, 4892 sveske
Stara knjiga - III signatura	- 1112 naslova

PROMJENA PODLOKACIJE, ŠTAMPANJE I STAVLJANJE NALJEPNICA

Legat Dušana J. Martinovića	- 1570 naslova
Legat Nika S. Martinovića	- 608 naslova
Legat Radivoja Lole Đukića	- 319 naslova
Podzbirka minijaturnih knjiga	- 358 naslova
Zbirka "Montenegrina" - novine	- 90 naslova

TEHNIČKA OBRADA, INVENTARISANJE, PRESIGNIRANJE

Inventarisanje, tehnička obrada minijaturnih knjiga	- 1453 naslova
Tehnička obrada časopisa – Legat Dušana J. Martinovića	- 450 brojeva
Tehnička obrada, ex libris - dopuna Legata Dušana J. Martinovića	- 1517 (3306 br.) mon. publikacija - 268 br. serijskih publikacija
Tehnička obrada serijskih publikacija – "Montenegrina" (glavni depo)	- 1747 brojeva
Novi kartoni	- 68

KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKE MJERE

Monografske publikacije (stara i rijetka knjiga)	- 26
Serijske publikacije	- 1 naslov, 1 godišta
Likovno-grafička zbirka	- 1 plakat - 8 naslova

Fotoreprodukcija iz Legata P. Šoća	- 1
Popravka monografskih publikacija lijepljenjem iz legata i zbirke "Montenegrina"	- 13 naslova
Dezinfekcija i mehaničko čišćenje listova	- Stara knjiga, 8 naslova - novine, fototipska izdanja – Legat DJM 7 naslova - monografske publikacije, Dopuna Legata DJM – 1081 naslov - serijske publikacije, Dopuna Legata DJM – 506 brojeva
Ostali konzervatorski poslovi	- Zaštita ograda od kovanog gvožđa (Zbirka "Montenegrina", Legat P. Mijovića, Legat D. Gvozdenovića, Zbirka stre knjige) - Zaštita namještaja I slika I legatima P. Šoća I R.L. Đukića - Mehaničko i hemijsko čišćenje metalnih, mermernih, keramičkih i kamenih površina

IZRADA POVEZA

Monografske publikacije	3 postinkunabule - 14 naslova (Centar za konzervaciju, postupak u toku)
-------------------------	--

POVEZIVANJE DIGITALNOG SADRŽAJA SA KATALOŠKIM ZAPISOM

Monografske publikacije	- 30 naslova Legat Pera Šoća
Serijske publikacije	- 3 naslova
Članci	- 1 naslov

SKENIRANJE

Monografske publikacije	- 2 naslova + 170 naslovnih str. iz Legata dr Pera Šoća
Serijske publikacije	- 2 naslova,(2 godišta) + 55 naslovnih str. iz Legata dr Pera Šoća
Muzikalije	- 13 iz Legata dr Pera Šoća
Razglednice	- 59 iz Legata dr Pera Šoća

Fotografije	- 53 iz Legata dr Pera Šoća
Arhivalije	- 91 dokument + 129 za potrebe izložbe iz Legata dr Pera Šoća
Leksikografska građa	- 30 dokumenata iz Legata dr Pera Šoća

KNJIGOVEZNICA

Povezivanje	- 3 naslova, 10 godišta stare periodike - 2 kataloga arhivske građe Legata N.S. Martinovića
Prepovezivanje	- 2 naslova monografskih publikacija
Sitna neknjižna građa	- 36 dokumenata
Lijepljenje plakata na kartonsku podlogu	- 1
Pokretne korice	- 688

ODJELJENJE ZA BIBLIOTEČKO-INFORMACIONI SISTEM I DIGITALIZACIJU

Rukovodilac mr Vjenceslava Ševaljević

U Odjeljenju za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju je u prvoj polovini 2024. bilo stalno zaposleno 10 izvršilaca, a mjesto referenta Matične službe je i dalje upražnjeno. Od početka maja upražnjeno je i mjesto bibliotekar za web arhiv, tako da broj zaposlenih u Odjeljenju na kraju 2024. iznosi devet izvršilaca. Od kraja februara 2024, roditeljsko odsustvo koristi knjižničar- operatera za digitalizaciju.

NBCG je iz budžetskih sredstava podmirivala troškove članarina za sve članice sistema COBISS.CG što je bio slučaj i prethodnih devet godina. Broj članica sistema COBISS.CG na kraju 2024. je iznosio **52 (1 nacionalna, 13 univerzitetskih i visokoškolskih, 17 narodnih, 9 specijalnih i 12 školskih)**.

Delegacija Nacionalne biblioteke Crne Gore je tokom septembra, oktobra i novembra obavila posjete u **osam biblioteka** različitih tipova (narodne, školske i specijalne) koje su sadašnje i potencijalno buduće članice sistema COBISS.CG, kako bi se razmotrili modaliteti za podsticanje aktivnijeg participiranja u bibliotečko-informacionom sistemu COBISS.CG kod biblioteka koje su već učlanjene u sistem, odnosno kako bi buduće članice upoznali sa svim benefitima bibliotečko-informacionog sistema Crne Gore.

Obavljeno je pet obilazaka biblioteka članica sistema COBISS.CG u cilju pružanja stručne i servisne pomoći na osnovu njihovog zvaničnog zahtjeva, i to: Biblioteka Vojske Crne Gore, Gradska biblioteka Herceg Novi, Narodna biblioteka „Njegoš“ u Nikšiću, Biblioteka Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ u Podgorici.

Tokom 2024. godine održana su dva kursa Upotreba programske opreme COBISS 3 – Preuzimanje zapisa i fond sa 18 polaznika, dva kursa Upotreba programske opreme COBISS 3/Katalogizacija – početni sa 16 polaznika i COBISS3/Katalogizacija-napredni – sa 9 polaznika. Ukupno je održano **5 kurseva sa 41 polaznikom**. U periodu od 18- 20. decembra 2024. u COBISS centru Crne Gore održan je kurs Fond– monografske publikacije. Radi se o prvom kursu koji je u Crnoj Gori održan na novoj web aplikaciji COBISSLib.

Ukupno dodijeljeno **43 licenci**: 16 - Dozvola A, 9 - dozvola B1, 10 - dozvola - B2, 8 - dozvola C.

Ove godine donijeta je odluka da se licenciranje za predavače odloži za 2025. i da se obavi na novim platformama COBISSCat i COBISSLib, i to po jednog predavača za kurs *Fond u COBISS sistemu – monografske publikacije* i za kurs *Katalogizacija u COBISS sistemu – početni*. Prelazak na nove platforme je bio prvobitno planiran za 01.01.2025, ali je prolongiran za 01.06.2025.

Nastavljen je rad na M-Text editoru. Izvršena je kontrola i verifikaciju (mijenjanje statusa) za 3685 ključa za crnogorski jezik na ćirilici i latinici za COBISS datoteku.

Bibliotekar za informacioni sistem je bio u stalnom kontaktu sa članicama sistema i sa IZUM-om iz Maribora. Kontinuirano je pružana pomoć preko platforme AnyDesk.

Bibliotečki informatičari (sistem inženjeri) su vršili redovno održavanje računarske i telekomunikacione opreme u Biblioteci. Pružali su tehničku podršku prilikom održavanja kurseva, kao i tokom održavanja promocija i izložbi u toku i izvan radnog vremena.

Na platformu Digitalne biblioteke Crne Gore www.dlib.me, postavljeno je **100** bibliotečkih jedinica sa kompletnim metapodacima, obrađenim optičkim prepoznavanjem karaktera (OCR) i konvertovano u PDF format. Obrađeno je u photoshop-u **6170** stranica skenirane bibliotečke građe. Skenirano je ukupno **1.438** stranica. Tokom godine su vršene neophodne pripreme radnje za izradu novog softverskog rješenja, pošto postojeće ne zadovoljava važeće standarde za savremene digitalne biblioteke,

Tokom 2024. godine sajtu dlib.me je pristupano 3903 IP adresa, a pregledano je 101658 stranica. S obzirom da je postojeće softversko rješenje za Digitalnu biblioteku Crne Gore neadekvatno i da ne zadovoljava standarde savremenih digitalnih biblioteka, krajem 2023. godine je otpočela saradnja sa partnerima iz Slovenije, koji će fazno realizovati izradu nove platforme, koja bi trebalo da omogući potpunu kompatibilnost sa svim svjetskim i evropskim digitalnim platformama.

Uprava Biblioteke je na osnovu ugovora o djelu i ove godine angažovala penzionisanog referenta Matične službe sa zadatkom da obiđe sve narodne biblioteke, kao i Univerzitetsku biblioteku u Podgorici, što je obavljeno tokom juna i jula 2024. O zatečenom stanju u bibliotekama nad kojima Nacionalna biblioteka vrši matičnu funkciju napravljeni su zapisnici i upućeni na adrese shodno zakonskim propisima. U nedostatku izvršioca, rukovodilac Odjeljenja je obavljao stručne konsultacije po potrebi i prikupio matične kartone za **21** narodnu i Centralnu univerzitetsku biblioteku, kao i matične kartone za **91 školsku i 4 specijalne biblioteke**, za koje su podaci stigli iz **12 narodnih** biblioteka.

Na zvaničnoj web stranici Biblioteke postavljeno je 48 aktuelnosti. Ukupan broj posjetilaca u toku 2024. godine iznosi 26014, broj posjeta 48044, a broj pregledanih stranica 276966. Najveći broj posjeta državama pored Crne Gore zabilježen je iz Sjedinjenih Američkih Država, Srbije, Hrvatske, Italije, Njemačke, Kine, Kanade, Bosne i Hercegovine i Ruske Federacije.

Tokom 2024. godine svi važni događaji su kontinuirano objavljeni i na društvenim mrežama – Facebook stranicama NBCG i Digitalne biblioteke, Facebook stranica COBISS.Net-a, Instagram profilu NBCG i na Twitter nalogu Digitalne biblioteke. Ukupno je urađeno **48** objava na zvaničnom sajtu, **230** objava na Facebook i Instagram stranici NBCG, kao i **15** objava na Facebook stranici Digitalne biblioteke.

Zaposleni u Odjeljenju učestvovali su na sljedećim konferencijama:

1. COBISS konferencija, oktobar 2024, Maribor (3 učesnika)
2. CENL konferencija - Varšava, jun 2024. 1SEENL konferencija – Ankara, oktobar 2024 (1 učesnik)
3. SEENL konferencija – Ankara, oktobar 2024 (1 učesnik)
4. Europeana konferencija online, 13. novembar 2024 (1 učesnik)

Saradnja sa Institutom informacijskih znanosti, Maribor

Shodno odredbama *Zakona o javnim nabavkama Crne Gore* i ove godine je sproveden pregovarački postupak o nastavku implementacije sistema COBISS u Crnoj Gori. Postupak je završen uspješno potpisivanjem Ugovora o implementaciji sistema COBISS u Crnoj Gori, sa rokom važenja do kraja 2024, te će se i u jesen 2024. ponovo pokrenuti pregovarački postupak.

Nacionalna biblioteka, kao nosilac bibliotečko-informacionog sistema Crne Gore, u saradnji sa Institutom informacijskih znanosti iz Maribora organizovala je treći put COBISS dan 24.09.2024, koji je okupio preko 70 bibliotekara iz cijele Crne Gore. Centralni dio COBISS dana bio je posvećen je novim web aplikacijama COBISSCat i COBISSLib. Prezentaciju na temu: Razvoj bibliotečko-informacionog sistema COBISS u Crnoj Gori od 2001. godine do danas, održala rukovodilac Odjeljenja za BIS i digitalizaciju.

Savjet COBISS.Net-a

Tokom 2024. godine održane su dvije sjednice Savjeta COBISS.Net-a, čiji su članovi direktori nacionalnih biblioteka i rukovodioci COBISS centara sedam zemalja (Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Bugarske i Albanije), dr Bhanu Neupane, predstavnik UNESCO-a i dr Aleš Bošnjak, direktor Instituta informacijskih znanosti (IZUM) iz Maribora. Prva je održana preko ZOOM-a, 04.06.2024. na kojoj razmatran Izvještaj o radu COBISS Neta za 2023. godinu, a predstavljen je i Program razvojne pomoći Republike Slovenije za 2024. godinu. Iz ove razvojne pomoći za sistem COBISS.CG je opredijeljeno 2800 eura.

Druga sjednica Savjeta COBISS Net-a održana je prije COBISS konferencije 22.10.2024, na kojoj je izabrana nova predsjednica ovog tijela – Tamara Butigan Vučaj iz Narodne biblioteke Srbije. Na sjednici je bilo riječi o razvojnoj pomoći Republike Slovenije za 2024. i o neophodnosti da se u svim državama zamijene stari računari i zastarjeli operativni sistemi, s obzirom da predstavljaju veliki bezbjedonosni rizik za funkcionisanje cijele mreže.

Nacionalnu biblioteku su na ovim sjednicama predstavljale članice ovog tijela, direktorica mr Dragica Lompar i rukovodilac Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju, mr Vjenceslava Ševaljević.

COBISS dan

Nacionalna biblioteka Crne Gore kao nosilac bibliotečko-informacionog sistema Crne Gore, u saradnji sa Institutom informacijskih znanosti iz Maribora organizovala je treći put COBISS dan 24.09.2024. koji je okupio preko 70 bibliotekara iz cijele Crne Gore. Centralni dio COBISS dana bio je posvećen je novim web aplikacijama COBISS.Cat i COBISS.Lib. Prezentaciju na temu: Razvoj bibliotečko-informacionog sistema COBISS u Crnoj Gori od 2001. godine do danas, održala je rukovodilac Odjeljenja za BIS i digitalizaciju.

Stručne posjete bibliotekama članicama sistema COBISS.CG i budućim članicama sistema

Tokom septembra, oktobra i novembra izvršen je obilazak 8 biblioteka različitih tipova (narodne, školske i specijalne) koje su već članice sistema COBISS.CG ili namjeravaju da to uskoro postanu.

Predstavnici Nacionalne biblioteke Crne Gore "Đurđe Crnojević" su 11. septembra 2024. imali sastanak u Opštini Ulcinj u vezi sa aktuelnim stanjem u Narodnoj biblioteci „Mirko Srzentić". U prostorijama Opštine Ulcinj delegaciju Nacionalne biblioteke je primio predsjednik Opštine Genci Nimanbegu. Na sastanku su analizirane aktuelne poteškoće sa kojima se ova gradska Biblioteka susrijeće u svom djelovanju i predlozima kako da se prevaziđe teška situacija. Nakon ovog sastanka, predstavnice Nacionalne biblioteke zajedno sa direktoricom Centra za kulturu posjetile su Biblioteku, gdje ih je primila rukovoditeljka Ardita Rama sa zaposlenim bibliotekarima i knjižničarima. Zajednički je konstatovano da su uslovi u kojima se čuva pisana kulturna baština i dalje neadekvatni što bi za posljedicu moglo da ima trajno oštećenje građe. Dogovoreno je da se u najskorije vrijeme, uporedo sa saniranjem prostorija i nabavkom opreme, otpočne sa revizijom bibliotečke građe.

Istog dana delegacija Nacionalne biblioteke obišla je i Narodnu biblioteku „Ivo Vučković“ u Baru koja takođe posluje u sastavu Kulturnog centra. Konstatovano je da Biblioteka postiže odlične rezultate na svim poljima. Za posebnu pohvalu je činjenica da nabavka građe prati sve potrebe i zahtjeve korisnika, jer budžet koji se izdvaja za tu namjenu može da zadovolji ovaj bitni segment bibliotečke djelatnosti.

Sljedeća posjeta je realizovana 07. oktobra 2024, u skladu sa predviđenim planom obilaska. U pitanju su dvije biblioteke u Kotoru. Najprije je u prostorijama Gradske biblioteke održan sastanak za koji je osnovni povod bilo podsticanje školskih biblioteka kotorske opštine, koje su članice sistema COBISS.CG, na aktivniji rad na obradi bibliotečke građe. Sastanku su prisustvovala i tri bibliotekarke iz školskih biblioteka - članica sistema COBISS.CG.

Istog dana delegacija Nacionalne biblioteke posjetila je i Biblioteku Pomorskog muzeja Crne Gore u Kotoru. Direktorica NBCG je podsjetila da je prošlo skoro godinu dana od prethodne posjete ovoj Biblioteci, kada je konstatovano dosta nedostataka u smještaju bibliotečke građe. Ova Biblioteka je članica sistema COBISS.CG od 2017, ali zbog činjenice da je sistematizovano samo jedno radno mjesto bibliotekara i taj izvršilac obavlja veliki dio drugih poslova, učinak je gotovo zanemarljiv kad je u pitanju broj zapisa u lokalnoj bazi.

Sljedeća posjeta je obavljena 10. oktobra 2024, i to je Narodna biblioteka u Rožajama. U razgovoru sa direktoricom Biblioteke i njenim saradnicima konstatovani su problem u vezi smještaja građe i popunjavanjem zavičajnog fonda. S obzirom da je prevashodni povod ove posjete bila donacija Nacionalne biblioteke u vidu knjiga na albanskom jeziku za Osnovnu školu „Daciće“, kao jedine škole na sjeveru Crne Gore, u kojoj se nastava izvodi na albanskom jeziku, sastanku je prisustvovao i direktor škole Ševčet Dacić. Istag dana je upriličena posjeta Bošnjačkom vijeću u Crnoj Gori. S obzirom da su predsjednik Suljo Mustafić i direktorica Lompar već ranije razgovarali

o potencijalnom uključenju Biblioteke Bošnjačkog vijeća u sistem COBSS.CG, susret je bio posvećen u najvećoj mjeri upoznavanju sa konkretnim preduslovima i aktivnostima neophodnim za realizaciju pristupanja u sistem.

Dana 17.10. 2024. predstavnici Nacionalne biblioteke Crne Gore bili su u stručnoj posjeti Muzeju savremene umjetnosti Crne Gore, koji su zatražili pomoć u organizaciji svoje biblioteke, kao preduslovu za učlanjenje u COBISS.CG. Dogovoreno je da se pošalje Ugovor za učlanjenje u sistem, da se njihova bibliotekarka prijavi na prvi kurs – „Upoznavanje sa programskom opremom i fond“, kao i da se Muzeju pošalju neki interna akta NBCG kako bi im poslužili za uređenje ovog segmenta rada.

Sljedeći obilazak je 19. novembra 2024, prema prethodnom dogovoru sa direktorom OŠ „Mahmut Lekić“ u Tuzima, koja ima 1230 učenika. U razgovoru je potencirano da bi bilo neophodno da se što prije oformi gradska/narodna biblioteka u opštini Tuzi, koja bi mogla da bude jedan od centara kulturnih dešavanja u ovoj sredini. Direktor Dedvukaj se složio sa tim, uz napomenu da je u planu i formiranje muzeja, arhiva i muzičke škole. Prilikom obilaska biblioteke konstovana je nesređenost fonda i predložena potpuna reorganizacija prostora i knjižnog fonda. U isto vrijeme, treba obaviti reviziju, izdvojiti za otpis publikacije koje se ne koriste i koje su trajno oštećene, kao i one kojima je potrebna popravka. Nakon sprovedene reorganizacije fonda i novog razmještaja u biblioteci stvoriće se svi preduslovi za uključenje ove biblioteke u bibliotečko-infomacioni sistem COBISS.CG, uz napomenu da bi bibliotekarke mogle odmah startovati sa radom jer su već prije nekoliko godina odslušale kurs COBISS 3/Preuzimanje zapisa i fond. Tokom vremena bi se obučile i za druge segmente rada u sistemu, što bi značajno pojednostavilo i modernizovalo funkcionisanje biblioteke.

COBISS CENTAR CRNE GORE

Projekat Virtuelna biblioteka Crne Gore

U ovoj godini potpisan je ugovor o punopravnom članstvu sa dvije biblioteke: Osnovna škola „Nikola Đurković“, Radanovići, Kotor (OSNDR) i Biblioteka Bošnjačkog vijeća Crne Gore iz Rožaja (BVCGB).

Urađeni su Zapisnici o fondu za ove dvije članice, što je bio preduslov za instalaciju njihovih lokalnih baza.

Na inicijativu direktorice Nacionalne biblioteke, u septembru 2024. u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija održan je sastanak kojem su prisustvovala ministarka prosvjete, nauke i inovacija dr Anđela Jakšić Stojanović i ministarka kulture, dr Tamara Vujović. Tom prilikom je podržana ideja da se pristupi procjeni stanja u školskim bibliotekama i nakon toga da se po fazama realizuje njihovo uključivanje u sistem COBISS.CG. Očekujemo da će realizacija projekta započeti tokom 2025, što bi podrazumijevalo uključivanje većeg broja školskih biblioteka u sistem COBISS.CG u naredne dvije godine.

Edukacija

Tokom 2024. godine održan je jedan trodnevni kurs *Upotreba programske opreme COBISS 3 – Preuzimanje zapisa i fond* sa 8 polaznika, dva petodnevna kurs *Upotreba programske opreme COBISS 3/Katalogizacija – početni* sa 14 polaznika, jedan petodnevni kurs *Upotreba programske opreme COBISS3/Katalogizacija-napredni kurs* sa 9 polaznika i jedan kurs *Fond u COBISS*

sistemu – monografske publikacije, kao prvi koji je u Crnoj Gori održan na novoj web aplikaciji COBISS Lib, sa 10 polaznika.

Ukupno je održano **5 kurseva** sa **41** polaznikom.

Tabela – COBISS – kursevi

Godina	Broj održanih kurseva	Broj polaznika
2007.	2	25
2008.	3	34
2010.	3	41
2011.	2	25
2012.	2	22
2013.	5	55
2014.	9	105
2015.	3	25
2016.	3	38
2017.	4	44
2018.	2	22
2019.	3	30
2020.	2	20
2021.	10	72
2022.	12	100
2023.	8	67
2024.	5	41

Na Portalu Obrazovanje je registrovano 385 korisnika.

Redovno se vrši unos novih Zahtjeva za korisničko ime i u administratorskom dijelu potvrđuju se sve stečene privilegije korisnika sistema.

Tokom 2024. preko ZOOM-a su održana četiri webinaru koji su namijenjeni zaposlenima u nacionalnim COBISS centrima i predavačima na kursivima koji pokrivaju razmatranu oblast, kao i kolegama koji se intenzivnije bave konkretnim segmentima:

- *COBISS Lib: neki postupci u fondu*, 14.03.2024.
- *Pozajmica: osnovni postupci u prozoru Kartica*, 23.04.2024.
- *COBISS Lib – prezentacija novog segmenta Podešavanja i administracija*, 06.06.2024.
- *Ispisi*, 27.11.2024.

COBISS 3 katalogizacija – postupak za dodjelu licenci

Komisija za izdavanje licenci za uzajamnu katalogizaciju u sastavu: Đurđa Martinović, predsjednik, i članovi Vesna Kovačević i Dragana Mirković je tokom 2024. godine vršila provjeru zapisa za dodjelu licenci za uzajamnu katalogizaciju. Dozvolu A za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija dobilo je 16 bibliotekara, dozvolu B1 za katalogizaciju sastavnih djelova – 9 bibliotekara, dozvolu B2 za katalogizaciju serijskih publikacija i kontinuiranih izvora dobilo

je 10 bibliotekara, dozvolu C za uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe dobila je 8 bibliotekara. Dodijeljene su ukupno **43 licence**.

Ukupan broj licenci u sistemu COBISS.CG:

- Dozvola A (uzajamna katalogizacija monografskih publikacija) - 158
- Dozvola B1(uzajamna katalogizacija sastavnih djelova) -47
- Dozvola B2 (uzajamna katalogizacija kontinuiranih izvora) - 41
- Dozvola SER(uzjamna katalogizacija serijskih publikacija) – 3
- Dozvola C(uzajamna katalogizacija neknjižne građe) – 51
- Dozvola D (uzajamna katalogizacija antikvarne građe) – 2

Kontakt sa članicama sistema COBISS i stručna pomoć

Bibliotekar za informacijski sistem je bio u stalnom kontaktu sa članicama sistema i sa IZUM-om iz Maribora. Kontinuirano je pružana pomoć preko platforme AnyDesk. Broj dokumentovanih zahtjeva korisnika za pomoć u 2024. godini u COBISS.CG iznosi **925**.

Izrađen je zapisnik o fondu ZAPZ za dvije nove članice sistema COBISS.CG – Osnovna škola „Nikola Đurković“, Radanovići, Kotor (OSNDR) i Biblioteka Bošnjačkog vijeća Crne Gore iz Rožaja (BVCGB). Takođe, zapisnik o pozajmici za Gradsku biblioteku iz Herceg Novog (GBHN) i postavljeni parametri kako bi ova biblioteka mogla da započne sa automatizovanom pozajmicom. Na zahtjev biblioteka članica, izvršene su izmjene u zapisnicima o fondu za Biblioteku CANU i Narodnu biblioteku „Njegoš“ u Nikšiću – NBNK. Sve dopune i izmjene evidentiraju se na direktorijumu <https://cloud.cobiss.net/index.php/login>.

Kontinuirano je pružana pomoć prilikom kreiranja testnih zapisa za licence i davanje sugestija i uputstava za rad u web aplikacijama COBISS Lib i COBISS Cat.

Tokom cijele godine je kontrolisan rad katalogizatora u bazi CONOR.CG, uz ukazivanje na uočene greške i propuste.

Bibliotekar za informacijski sistem je bio angažovan i na sređivanju šifrnika za polje 675b prema sugestijama pomoćnika direktora.

Nove web aplikacije COBISS.Cat i COBISS.Lib

U oktobru 2023. instalirana je nova web aplikacija COBISS.Cat za segment katalogizacija, a početkom novembra i web aplikacija COBISS Lib za segmente *Fond*, *Pozajmica* i *Nabavka*. Radi se o unaprijeđenim interfejsima za rad u sistemu COBISS. Sa načinom rada su svi bibliotekari i knjižničari imali prilike da se upoznaju preko Zoom-a, a potom su dobili snimke prezentacija i uputstva za rad.

IZUM je najprije planirao da ukine programsku opremu COBISS3 krajem 2024. godine. Ipak, na osnovu analize korišćenja i na inicijativu biblioteka odlučeno je da se produži rok. COBISS3 će tako biti na raspolaganju do **01. 06. 2025. godine**. U međuvremenu je uočen veliki broj problema koji nijesu detektovani kod programske opreme COBISS3, pa će se to rješavati tokom naredne godine zajedno sa IZUM-om. Za nesmetan rad sa programskom opremom COBISS Lib i COBISS Cat neophodna je pouzdana internet veza i najnoviji internet pregledač.

COBISS centar je nekoliko puta poslao pisanu preporuku svim bibliotekarima i knjižničarima da što prije počnu rad u novim aplikacijama.

Normativna kontrola ličnih imena u sistemu COBISS.CG

Cjelokupni bibliotečko-informacioni sistem COBISS.CG je prije dvije godine prešao na katalogizaciju sa normativnom kontrolom ličnih imena. Normativna baza CONOR.CG, koja je namijenjena normativnoj kontroli imena autora, a zasniva se na vezi između bibliografskih i normativnih zapisa, sadrži imena autora koji mogu biti osobe ili korporacije. Crnogorski katalogizatori su u protekloj godini vrijedno radili tako da je u ovoj bazi zabilježeno ukupno 65245 zapisa za lična imena.

O kvalitetu i ujednačenosti baze stara se 19 redaktora i to 7 iz Nacionalne biblioteke i 12 iz drugih biblioteka članica sistema COBISS.CG.

Rad u Mtext editoru

Nastavljen je kontinuirani rad u bazi Mtext na osnovu zahtjeva koji su stizali u elektronskoj formi iz Instituta informacijskih znanosti i samoinicijativno uvidom u baze podataka. Kontrolu i verifikaciju (mijenjanje statusa) ključeva za crnogorski jezik na ćirilici i latinici za sljedeće datoteke: cobiss - ukupno 3685 ključeva obavljao je rukovodilac Odjeljenja.

Održavanje sistema COBISS i lokalne računarske mreže u Biblioteci

U toku godine, realizovane su brojne aktivnosti održavanja i tehničke podrške:

Obavljene su redovne hardverske i softverske intervencije na radnim stanicama, štampačima, bar-kod čitačima, skenerima i profesionalnim uređajima za digitalizaciju.

Usluge održavanja uključivale su i mrežne uređaje (rutere, svičeve, Wi-Fi stanice), servere (fizičke i virtuelne hostove), DVR uređaje za video nadzor, kao i sisteme za evidenciju radnog vremena i kontrolu pristupa.

Tehnička podrška pružena je svim odjeljenjima, uključujući CIP, obradu, bibliografiju, čitaonicu, zbirke, digitalizaciju, pravnu službu i računovodstvo.

U prostorima biblioteke obavljane su instalacije i konfiguracije opreme za potrebe kurseva, događaja, digitalizacije i redovnog rada.

Modernizacija skladištenja podataka

Tokom 2024. godine realizovan je sveobuhvatan projekat modernizacije skladištenja podataka, koji je značajno unaprijedio kapacitete i performanse IT infrastrukture Nacionalne biblioteke. Ovaj projekat je obuhvatio niz aktivnosti, počevši od detaljnog snimanja trenutnog stanja, preko nabavke savremene opreme, do implementacije i integracije u postojeći sistem.

Izvršena je nabavka i instalacija nove opreme u vrijednosti od **44.830,00** (bez PDV-a), i to:

- Dell PowerVault 5024 storidž sistem
- Dell PowerEdge 740 server
- Cisco mrežni uređaji

kao i migracija podataka i ažuriranje sistema i implementacija bekap rješenja kroz instalaciju Veeam Backup & Replication (B&R) sistem za sigurnosnu kopiju, kojim su obuhvaćene sve ključne virtuelne mašine i podaci.

Osim toga, inženjeri su pružali kontinuiranu tehničku podršku svim bibliotekama članicama COBISS sistema na teritoriji Crne Gore. Aktivnosti su uključivale: rješavanje tehničkih problema vezanih za COBISS sisteme, kako online, tako i kroz posjete na licu mjesta; davanje savjeta i preporuka za nabavku, instalaciju i konfiguraciju računarske opreme; učešće u projektima vezanim za planiranje i razvoj bibliotečko-informacionog sistema, uključujući digitalnu biblioteku, web arhiv i druge informatičke projekte.

Učestvovali su u tehničkoj realizaciji COBISS kurseva, književnih večeri, izložbi i promocija, administrirali i ažurirali sajt Biblioteke, društvene mreže i YouTube kanal, te učestvovali u kreiranju i objavljivanju sadržaja: plakati, fotografije i promotivni video materijal. Učestvovali su tokom cijele godine u postavljanju brojeva 1-12 online izdanja časopisa *CIP informator*.

Tokom 2024. godine, prisustvovali su višednevnom kursu *Microsoft Azure Administrator (AZ-104)* koji je održan u Podgorici. Ovaj kurs je sistem inženjerima pružio osnovna znanja potrebna za rad s cloud tehnologijama, omogućivši im bolju integraciju modernih rešenja u bibliotečke sisteme.

Centar za mikofilmovanje i digitalizaciju. Digitalna biblioteka

Tokom 2024. godine pomoću photoshop-a obrađeno je 6170 stranica, skenirane bibliotečke građe. Skenirano za korisnike je – 1.438 stranica, a za potrebe NBCG 1124 stranice. Nije vršeno skeniranje nove građe iz fondova NBCG za Digitalnu biblioteku jer velika količina skeniranog materijala čeka na obradu, a prethodno je treba komisijski selektovati u smislu značaja.

Na postojeću platformu DLIB.ME postavljeno je 100 bibliotečkih jedinica sa kompletnim metapodacima; odrađenim optičkim prepoznavanjem karaktera (OCR); konvertovano u PDF format i dodat vodeni žig (logo NBCG).

Postojeće softversko rješenje Digitalne biblioteke Crne Gore se pokazalo kao neadekvatno jer ne zadovoljava standarde savremenih digitalnih biblioteka. Zato je krajem 2023. godine otpočela saradnja sa partnerima iz Slovenije i u prvoj polovini 2024. je završena pripremna faza. Krajem godine je bila raspisana javna nabavka za nastavak ovih aktivnosti ali je postupak poništen zbog nedostataka budžetskih sredstava za realizaciju ove faze.

Započet je rad na ponovnom konvertovanju „Glasa Crnogorca“ prema zahtjevima buduće nove platforme DLIB. Koordinator za digitalizaciju je prisustvovao online konferenciji Evropa koja je održana 13. novembra 2024. godine.

Jedan knjižničar operater je bio odsutan od februara do kraja godine po više osnova – bolovanje, godišnji odmor i korišćenje roditeljskog odsustva.

Građa koja je postavljena na sajt DLIB.ME	
	Портрети I -XII
	Слободна мисао: независан недељни лист за Црну Гору - 88 brojeva

Građa koja je obrađena u Photoshopu

1.	Dodatak k Sankpeterburskim sravniteljnim
2.	Domisljan zdrave lekarie
3.	Drzavni kalendar
4.	Estestveno zemljopisanije za mladez
5.	Zakon o narodnijem skolama
6.	Zakonik obsi Crnogorski i brdski
7.	Zakonski drzavni clanci
8.	Zasluge Vuka Stefanovica Karadzica
9.	Zbornik malenih
10.	Zenidba Aleksandra Aleksandrovica
11.	Zivot i podvigi episkopa
12.	Zivot i Prikloceni
13.	Zlatnaja knizica
14.	Pravilnik i prirucnik.. 1986
15.	Pravilnik i prirucnik.. 2008
16.	Filosofija u srba
17.	Glasi domorodni
18.	Gramatika slovenskog jezika
19.	Zeta 1930-1941

Na osnovu podataka Google analytics, gdje se bilježi broj IP adresa sa kojih se pristupa sajtu, a ne ukupan broj posjeta, tokom 2024. godine sajtu www.dlib.me je pristupano sa 3903 IP adresa, a pregledano je 101658 stranica.

Ukupan broj posjetilaca u toku 2024. godine iznosi 26014, broj posjeta 48044, a broj pregledanih stranica 276966. Najveći broj posjeta, pored korisnika iz Crne Gore, zabilježen je iz Sjedinjenih Američkih Država, Srbije, Hrvatske, Italije, Njemačke, Kine, Kanade, Bosne i Hercegovine i Ruske Federacije.

Statistike DLIB.ME

Summary					
Reported period	Month Jan 2024				
First visit	18 Jan 2024 - 04:44				
Last visit	31 Jan 2024 - 23:44				
	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Viewed traffic *	923	1,585 (1.71 visits/visitor)	11,572 (7.3 Pages/Visit)	40,917 (25.81 Hits/Visit)	37.71 GB (24947.08 KB/Visit)
Not viewed traffic *			71,126	100,814	10.64 GB

* Not viewed traffic includes traffic generated by robots, worms, or replies with special HTTP status codes.

Monthly history					
Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2024	923	1,585	11,572	40,917	37.71 GB
Feb 2024	1,900	3,614	24,327	74,563	75.32 GB
Mar 2024	2,487	4,508	22,890	75,109	92.89 GB
Apr 2024	2,215	4,819	24,740	71,110	82.20 GB
May 2024	1,890	3,619	24,801	68,972	61.14 GB
Jun 2024	2,621	4,997	30,290	67,817	53.37 GB
Jul 2024	2,129	3,884	20,232	62,746	82.96 GB
Aug 2024	2,317	4,503	21,207	68,515	79.28 GB
Sep 2024	2,297	3,789	31,625	69,212	64.61 GB
Oct 2024	2,793	4,392	20,554	61,291	55.04 GB
Nov 2024	2,432	4,319	19,038	62,028	80.34 GB
Dec 2024	2,020	4,015	25,690	79,673	102.84 GB
Total	26,024	48,044	276,966	801,953	867.70 GB

Countries (Top 10) - Full list					
Countries		Pages	Hits	Bandwidth	
Montenegro	me	5,757	15,544	9.75 GB	
United States	us	1,804	11,970	13.72 GB	
Republic of Serbia	rs	1,421	4,562	6.27 GB	
Croatia	hr	1,157	4,071	3.99 GB	
Italy	it	188	490	184.26 MB	
Germany	de	174	1,698	2.74 GB	
China	cn	168	284	12.25 MB	
Canada	ca	131	387	160.26 MB	
Bosnia-Herzegovina	ba	125	523	436.26 MB	
Russian Federation	ru	117	252	46.09 MB	
Others		530	1136	424.44 MB	

Matična služba

Prema čl. 37, tačka 5 *Zakona o bibliotečkoj djelatnosti* ("Službeni list Crne Gore", br. 49/2010), NBCG obavlja matičnu bibliotečku djelatnost nad drugim matičnim bibliotekama, odnosno nad narodnim bibliotekama i Univerzitetnoj biblioteci (Centralnoj univerzitetnoj biblioteci – CUB).

S obzirom da je ovo radno mjesto cijele godine upražnjeno, Uprava Biblioteke je na osnovu ugovora o djelu angažovala, kao i prošle godine bivšeg referenta Matične službe sa zadatkom da obiđe sve narodne biblioteke, i to: Kolašin, Mojkovac, Andrijevića, Plav, Rožaje, Berane, Bijelo Polje, Pljevlja, Žabljak, Šavnik, Bar, Herceg Novi, Nikšić, Cetinje, Plužine, Bar, Ulcinj, Tivat, Budva, Kotor, Danilovgrad, Podgorica, kao i Univerzitetnu biblioteku u Podgorici, što je obavljeno tokom juna, jula i septembra 2024. O zatečenom stanju u bibliotekama nad kojima Nacionalna biblioteka vrši matičnu funkciju napravljeni su zapisnici i dostavljeni na nadležne adrese, shodno zakonskim propisima.

Rukovodilac Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju je po potrebi obavljao stručne konsultacije i prikupio je matične kartone za 21 narodnu biblioteku i za Centralnu univerzitetnu biblioteku, kao i matične kartone za 91 školskih i 4 specijalne biblioteke, za koje su podaci stigli iz 12 narodnih biblioteka.

Nije bilo upisa novih biblioteka u Centralni registar biblioteka tako da ukupan broj upisanih biblioteka i dalje iznosi 181.

Status biblioteka - u Crnoj Gori djeluje 21 narodna biblioteka od kojih je i dalje samo osam samostalnih.

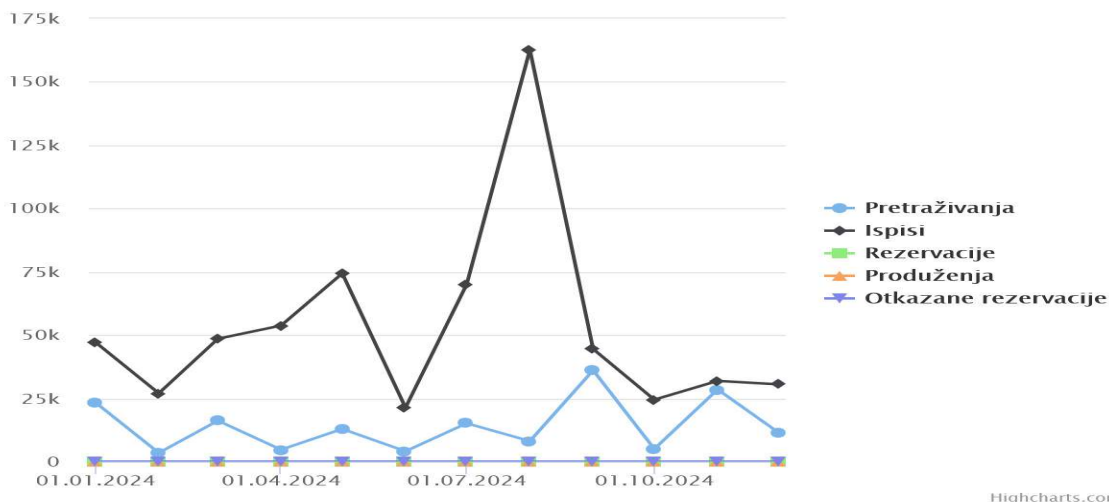
Prostor biblioteka – većina biblioteka djeluje u neadekvatnim, neuslovnim i nenamjenskim prostorima.

Fondovi i oprema - u dijelu nabavke bibliotečke građe evidentno je da u većini biblioteka ne postoje posebna sredstva za kupovinu publikacija, nego često moraju da se zadovolje poklonima i donacijama, što svakako ne može da zadovolji zahtjeve savremenih korisnika.

Što se tiče kadrovske strukture, u odnosu na prethodne godine nema značajnijih promjena.

Ostale aktivnosti

Mjesečna statistika korišćenja COBISS+ za CNBCT:

<u>Vremenski raspon</u>	<u>Pretraživanja</u>	<u>Ispisi</u>
<u>01.01.2024 - 31.01.2024.</u>	<u>23329</u>	<u>47110</u>
<u>01.02.2024 - 29.02.2024.</u>	<u>3463</u>	<u>26973</u>
<u>01.03.2024 - 31.03.2024.</u>	<u>16174</u>	<u>48524</u>
<u>01.04.2024 - 30.04.2024.</u>	<u>4706</u>	<u>53732</u>
<u>01.05.2024 - 31.05.2024.</u>	<u>12903</u>	<u>74342</u>
<u>01.06.2024 - 30.06.2024.</u>	<u>4087</u>	<u>21316</u>
<u>01.07.2024 - 31.07.2024.</u>	<u>15142</u>	<u>70012</u>
<u>01.08.2024 - 31.08.2024.</u>	<u>8102</u>	<u>162673</u>
<u>01.09.2024 - 30.09.2024.</u>	<u>36084</u>	<u>44461</u>
<u>01.10.2024 - 31.10.2024.</u>	<u>5020</u>	<u>24451</u>
<u>01.11.2024 - 30.11.2024.</u>	<u>28504</u>	<u>31866</u>
<u>01.12.2023 - 31.12.2023</u>	<u>11401</u>	<u>30504</u>
<u>Ukupno:</u>	<u>168915</u>	<u>635964</u>

WEB stranica NBCG

U 2024. godini na zvaničnoj web stranici Biblioteke postavljeno je **48** aktuelnosti. Članovi uredništva stranice su bili zaduženi za izradu tekstova, grafičko oblikovanje postera i video prezentacija, za fotografisanje, obradu fotografija i postavljanje sadržaja, a svi tekstovi su istovremeno prevedeni na engleski jezik. Takođe, koordinatorka za međunarodnu saradnju je na engleski jezik prevodila potrebnu službenu dokumentaciju, dopisu i e-mailove i učestvovala na popunjavanju brojnih upitnika međunarodnih i domaćih organizacija. Bila je angažovana za moderiranje većine izložbi, promocija i kulturnih događaja koje je NBCG organizovala u 2024. godini.

Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027

Rukovodilac Odjeljenja je u ime NBCG imenovan kao lice zaduženo za izvještavanje o realizaciji Nacionalnog programa. Izrađen je Izvještaj za Nacionalni program razvoja kulture - aktivnosti 37, 45 i 46,

Unos zapisa u elektronski katalog

Tokom godine su dvije bibliotekarke sa licencom, od čega jedna samo prva četiri mjeseca, bile angažovane na poslovima katalogizacije monografskih publikacija kako bi se riješili zaostaci u Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke. Imale su sljedeći učinak: kreiranih bibliografskih zapisa 858, preuzetih bibliografskih zapisa 152, kreiranih normativnih zapisa 826, redigovanih normativnih zapisa 73.

Sindikalna organizacija

Bibliotekarka ovog Odjeljenja, kao predsjednica Sindikalne organizacije NBCG, kontinuirano se bavila poslovima u ovoj organizaciji. Krajem 2024, ponovo je izabrana za ovu funkciju.

SEKTOR ZA BIBLIOTEČKE POSLOVE

ODJELJENJE ZA NABAVKU I BIBLIOGRAFIJU

Rukovodilac Boris Kaluđerović

- Kadrovsku strukturu Odjeljenja čine:
- rukovodilac Odjeljenja,
- bibliotekara 8 (5 sa zvanjem bibliotekara savjetnika)
- knjižničar za rad u elektronskom katalogu.

U Odjeljenju za nabavku i bibliografiju se radilo na redovnim aktivnostima: nabavka publikacija, kompletiranje fondova i kontinuirano vršenje reklamiranja nedostajućih naslova u neposrednom kontaktu sa izdavačima, štamparima i autorima.

Dosljedno poštovanje *Zakona o izdavaštvu* je i dalje prisutan problem koji onemogućava pravovremeno kompletiranje fondova. U neposrednim kontaktima sa autorima, izdavačima i štamparima dolazilo se do informacija i nabavljen je značajan dio naslova monografskih i serijskih publikacija koji je nedostajao. Ipak, upornim reklamiranjem i pisanjem upozorenja stanje se značajno popravilo.

Kupovina bibliotečke građe je kontinuirano obavljena i u 2024. godini. Realizovali smo više kupovina preko internet knjižara.

Ipak, najznačajnija je kupovina tri latinske inkunabule Andrije Paltašića Kotoranina. U pitanju su djela trojice najznačajnijih latinskih ljubavnih pjesnika toga vremena: Tibula, Katula i Propercija, a djela su štampana 1487. i 1488. godine.

Saradnja sa bibliotekama – partnerima u inostranstvu je nastavljena i u 2024. godini. Kada je u pitanju međunarodna razmjena sa Narodnom bibliotekom Srbije i Bibliotekom Matice srpske, koja se realizuje godinama unazad na osnovu Sporazuma o saradnji, izvršene su sve pripreme (odabir, pakovanje, prateća dokumentacija) i ona će nakon, eventualnog, pozitivnog odgovora o oslobađanju plaćanja carine i PDV-a od strane Ministarstva kulture i medija, biti realizovana početkom 2025. godine. Saradnja Biblioteke sa ostalim bibliotekama – partnerima u inostranstvu zasniva se na razmjeni crnogorskih monografskih i serijskih publikacija za publikacije na stranim jezicima. Iako je negativan trend, kada je ovaj vid nabavke publikacija, postao sve prisutniji i dalje održavamo saradnju u nešto manjem obimu sa bibliotekama u Njemačkoj, Češkoj, Austriji, Poljskoj i zemljama bivše SFRJ. Međunarodna razmjena publikacija je nerijetko opterećena i formalnim preprekama, koje smo u više navrata u neposrednom kontaktu pokušavali da prevaziđemo sa Poštom Crne Gore.

Nacionalni ISSN centar za Crnu Goru dodjeljuje ISSN brojeve (International Standard Serial Number – međunarodni standardni broj serijskih publikacija) časopisima i novinama objavljenim u Crnoj Gori. ISSN i ključni naslov i dalje su jedan od najtraženijih identifikatora serijskih publikacija i integrativnih izvora, jer služe kao dokaz autentičnosti i kao takav neizmjereno

je koristan brojnim i raznovrsnim profilima korisnika (bibliotekama, izdavačima, naučnicima, servisima za indeksiranje, bazama podataka, pretplatničkim agencijama, dobavljačima, itd.). ISSN zapisi se i dalje rade u Virtua softveru, u data formatu MARC 21. Izdavačima je data mogućnost popunjavanja upitnika koji se nalazi na web strani biblioteke (<https://nbcg.me/usluge/za-izdavace/>). Istovremeno dobijaju bar kod, takođe besplatno, što je međunarodna praksa i preporuka.

Kao i prethodnih godina, Nacionalna biblioteka je brojnim vaspitno-obrazovnim ustanovama, drugim društvima i organizacijama poklanjala monografske i serijske publikacije iz fonda izdanja Biblioteke i iz fonda viškova. Takođe, u isto vrijeme smo obogatili svoje fondove zavidnim brojem naslova dobijenih poklonom.

Nakon što je u 2022. godini završeno preseljenje magacina viškova knjiga u prostor podruma depoa, koji pruža bolje uslove za čuvanje građe, jedan bibliotekar je pristupio i poslovima reorganizacije pomoćnog fonda rezervi knjiga, koji je dislociran i objedinjen u jednu cjelinu sa pomoćnim fondom viškova knjiga. Svaki primjerak je numerisan, smješten u police i unešen u excel tabele kako bi u svakom trenutku raspolagali sa preciznim podacima o naslovima i broju primjeraka koje Biblioteka posjeduje u svojim viškovima. Takođe, slična situacija je i sa serijskim publikacijama. Nakon što je u 2023. godini završeno preseljene kompletnog fonda rezervi crnogorskih novina u prostorije suterena COBISS centra, koje su prethodno opremljenje odgovarajućim policama, ventilacionim sistemom, jedna bibliotekarka pristupila je poslovima reorganizacije pomoćnog fonda rezervi crnogorskih časopisa, koji će biti dislociran i objedinjen u jednu cjelinu sa pomoćnim fondom viškova crnogorskih časopisa u suterenskim prostorijama depoa. Navedena građa je, takođe numerisana, smještena u pokretne korice u policama i unešena u excel tabele kako bi u svakom trenutku raspolagali sa preciznim podacima.

Nacionalna biblioteka Crne Gore, kao sjedište nacionalnog bibliografskog centra, radi na izradi i publikuje tekuće crnogorske bibliografije. U 2024. godini se, prije svega, nastavilo sa radom na već započetim rukopisima. Radilo se na bibliografijama monografskih publikacija za 1995, 1996, 2021, 2022. i 2023. godinu, a kada su u pitanju bibliografije članaka rađeno je na rukopisu bibliografije za 2023. godinu.

Za tekuće bibliografije monografskih publikacija kontinuirano su prikupljani bibliografski zapisi, od kojih većina iz lokalne baze i sa hosta COBIB.CG, dok je drugi dio zapisa preuzet putem COBISS.Net-a iz baza nacionalnih centara država u okruženju, pregledanjem sajamskih kataloga domaćih i stranih izdavača, kontinuiranim praćenjem objavljenih crnogorskih naslova knjiga (promocije, prikazi...) iz dnevne štampe i drugih medija. To su zapisi publikacija koje po kriterijumima pripadaju zbirci „Montenegrina“, a koje Biblioteka do sada nije dobila, već ih potražuje u vidu deziderata.

Na ovaj način se dolazi do preciznijih informacija o velikom broju publikacija koje su publikovane u Crnoj Gori i van nje, koje po kriterijumima pripadaju tekućoj crnogorskoj bibliografiji i zbirci „Montenegrina“, a koje Biblioteka još nije dobila. U neposrednim kontaktima sa autorima, izdavačima i štamparima došli smo do informacija da su pomenuti naslovi knjiga, koji su označeni kao deziderati, već publikovani. Dio ovih naslova je u međuvremenu nabavljen, dok su ostali registrovani kao deziderati u elektronskom katalogu Biblioteke.

Obzirom da veliki broj crnogorskih autora živi i radi van naše države, naročito u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, a njihova djela uglavnom su popisana u tekućim bibliografijama zemalja u kojima žive, bilo je potrebno pregledati elektronska izdanja tekućih bibliografija zemalja u okruženju. U njima je evidentiran značajan broj naslova crnogorskih autora ili autora koji su pisali o Crnoj Gori. Ovi zapisi su putem COBISS.Net-a preuzeti i, uz određene korekcije,

inkorporirani u tekuću crnogorsku bibliografiju knjiga, a istovremeno su evidentirani i kao deziderati.

Važno je napomenuti da je Stručno vijeće, na sjednici održanoj krajem 2023. godine, donijelo „Odluku o Kriterijumima za popunjavanje nacionalne zbirke 'Montenegrina' i izradu 'Crnogorske bibliografije'“, koja propisuje, između ostalog, da jedini princip za izadu tekućih bibliografija bude izdavačko-štamarska djelatnost na teritoriji Crne Gore. Ovom odlukom prestaje potreba za kumuliranjem i redigovanjem zapisa za publikacije publikovane van Crne Gore.

Nabavka građe

U protekloj kalendarskoj godini kontinuirano je rađeno na prikupljanu građe, bilo da se radi o obaveznom primjerku, kupovini, poklonu ili međunarodnoj razmjeni.

Nacionalna biblioteka Crne Gore je u 2024. godini, kroz sve vidove nabavke, obogatala svoje fondove sa približno 6.050 naslova, od čega su: 4.683 naslova knjiga (11.208 primjeraka), 264 naslova serijskih publikacija (2.832 broja), preko 1.100 naslova neknjižne građe: 520 razglednica, 4 naslova muzičkih CD-a (19 primjeraka), 36 naslova štampanih muzikalija, 6 grafika (108 primjeraka), 116 plakata (162 primjerka), 7 atlasa, 148 izložbenih kataloga (351 primjerak), 272 karte, itd.

Crnogorski obavezni primjerak

Putem obaveznog primjerka u 2024. godini od crnogorskih izdavača i suizdavača primili smo 1.309 naslova ili 5.854 primjeraka monografskih publikacija, 116 naslova časopisa ili 366 brojeva, 54 naslova novina ili 927 brojeva i 3 naslova dnevnih novina ili 972 broja.

Priliv i usmjeravanje po fondovima predstavljen je u sljedećoj tabeli:

Monografske publikacije - Osnovni fond	- 1.213 naslova 1.226 primjeraka
Monografske publikacije - Muzejski fond „Montenegrina“	- 1.213 naslova
Serijske publikacije - Osnovni fond (časopisi)	- 107 naslova 319 brojeva
Serijske publikacije - Osnovni fond (novine)	- 53 naslova 820 brojeva
Serijske publikacije - Osnovni fond (dnevne novine)	- 3 naslova 972 broja
Serijske publikacije - Muzejski fond „Montenegrina“ (časopisi)	- 104 naslova 301 broj
Serijske publikacije - Muzejski fond „Montenegrina“ (novine)	- 53 naslova 786 brojeva
Serijske publikacije - Muzejski fond „Montenegrina“ (dnevne novine)	- 3 naslova 972 broja
Monografske publikacije Univerzitetska biblioteka	- 789 naslova
Serijske publikacije – Univerzitetska biblioteka (časopisi)	- 70 naslova 208 brojeva

Serijske publikacije - Univerzitetska biblioteka (novine)	- 11 naslova 398 brojeva
Serijske publikacije - Univerzitetska biblioteka (dnevne novine)	- 3 naslova 972 broja

Reklamacija

Kada su u pitanju monografske i serijske publikacije, kontinuirano je vršeno reklamiranje prema odgovornim pravnim i fizičkim licima za publikacije izdate, ne samo u ovoj kalendarskoj godini, već za više godina unazad. Po ustaljenoj praksi prvo je upućen veliki broj telefonskih poziva, kojima smo opominjali na obaveze prema Biblioteci, a tamo gdje to nije dalo rezultate, reagovano je putem zvaničnog e-maila. Na neki od gore navedenih načina izvršeno je više od 370 reklamacija. Sprovedene aktivnosti na poslovima reklamiranja su rezultirale nabavkom bibliotečke građe koja je data u tabeli:

Monografske publikacije	- 898 naslova (3676 primjeraka)
Serijske publikacije	- 70 naslova (379 br.)

Poklon

U 2024. godini je bilo 60 individualnih darodavca, kolektivnih darodavaca je bilo 26. Izdvojili bismo, kako po obimu tako i po vrsti građe, par značajnijih poklona, i to poklone porodice Dušana J. Martinovića, Centra za kulturu Rožaje, izdavačke kuće „Vukotić Media“ i druge.

Monografske publikacije	- 3.041 naslov (5.021 primjerak)
Serijske publikacije	- 91 naslov (467 br.)

Kupovina

Kupovina bibliotečke građe je kontinuirano obavljana i u 2024. godini.

Monografske publikacije	- 169 naslova
-------------------------	---------------

Međunarodna razmjena

Kada su u pitanju rezultati za nabavku publikacija međunarodnom razmjenom rezultati su sljedeći:

Primljeno	Poslato
Monografske publ. 161 naslov	Monografske publ. 398 naslova
Serijske publikacije 70 naslova (100 primj.)	Serijske publikacije 112 naslova (301 primjerak)

Nacionalni ISSN centar

U ovoj kalendarskoj godini je ukupno urađeno 122 ISSN zapisa (49 retroaktivno za naslove koji su prestali da izlaze) i dodijeljeno 122 ISSN broja. Takođe, uneseno je 554 modifikacije u

postojeće zapise (gašenje naslova, promjene koda za jezik, promjene URL, povezivanje naslova...).

Pokloni Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“

NBCG je i ove godine poklonila veliki broj publikacija raznim institucijama, ukupno 566 naslova, kao na primjer:

1. „Centru za kulturu“ – Rožaje;
  2. Srednjoj stručnoj školi – Cetinje;
  3. Srednjoj likovnoj školi „Petar Lubarda“ – Cetinje...
- (detaljan spisak opredijeljenih poklona u prilogu Izvještaja)

REORGANIZACIJA FONDOVA

U protekloj kalendarskoj godini su postignuti sljedeći rezultati na reorganizaciji i popisivanju pomoćnih magacina Biblioteke:

Viškovi monografskih publikacija	3.166 naslova	5.807 primjeraka
Viškovi serijskih publikacija	157 naslova	7.264 primjeraka

BIBLIOGRAFIJE

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, kao nacionalni bibliografski centar, radi na izradi i publikovanju tekućih crnogorskih bibliografija.

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1995.“

U protekloj godini prikupljeni su zapisi za rukopis „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1995“. Ukupno je do sada kuulirano 1.457 zapisa. Ovim rukopisom se nastavlja iraza bibliografija za neobrađeni period od završetka projekta retrospektivne „Crnogorske bibliografije : 1494-1994. godina“ pa do početka kontinuiranog rada na tekućoj bibliografiji knjiga, odnosno 2002. godine. Zapisi i za ovaj rukopis kumulirani su iz lokalne baze i sa hosta COBIB.CG. Dio zapisa je preuzet putem COBISS.Net-a iz elektronskih baza nacionalnih centara država u okruženju. Takođe, korišćene su i sveske tekuće „Bibliografije Jugoslavije : monografske publikacije : 1995.“ u izdanju Jugoslovenskog bibliografskog instituta iz Beograda. Iz pomenute bibliografije preuzete su bibliografske jedinice crnogorskih autora čija djela su objavljena van Crne Gore, kao i zapisi čija se sadržina odnosi na Crnu Goru i njene građane.

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1996.“

U protekloj godini nastavljen je rad na rukopisu „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1996“. Kumulirani su zapisi za navedenu godinu, ukupno 1.803 zapisa. Ovaj rukopis se takođe odnosi na neobrađeni period od završetka projekta retrospektivne „Crnogorske bibliografije : 1494-1994. godina“ pa do početka kontinuiranog rada na tekućoj bibliografiji knjiga, odnosno 2002. godine. Zapisi i za ovaj rukopis kumulirani su iz lokalne baze i sa hosta COBIB.CG. Dio zapisa je preuzet putem COBISS.Net-a iz elektronskih baza nacionalnih centara država u okruženju. Takođe, korišćene su i sveske tekuće „Bibliografije Jugoslavije : monografske

publikacije : 1996.“ u izdanju Jugoslovenskog bibliografskog instituta iz Beograda. Iz pomenute bibliografije preuzete su bibliografske jedinice crnogorskih autora čija djela su objavljena van Crne Gore, kao i zapisi čija se sadržina odnosi na Crnu Goru i njene građane.

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2021.“

Završeno je unošenje zapisa za rukopis „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2021.“ Do sada je prikupljeno 1.968 zapisa (odrađena su obilježavanja internim oznakama, redakcija UDC indeksa i kataloške ispravke na zapisima u skladu sa programskom kontrolom pogreške).

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2022.“

Protekle 2024. godine završen je rukopis „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2022.“ obima 2.032 bibliografske jedinice. Urađeni su svi potrebni poslovi za pripremu rukopisa i završeni u planiranom roku. Nakon kumuliranja zapisa pristupljeno je izradi više probnih ispisa, na kojima su izvršene brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, dotjerivanje ispisa bibliografije u odnosu na indikatore, kao i redigovanje i provjera drugih podataka na zapisima i ispisima, te ujednačavanje odrednica u registrima). Na kraju, uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije, urađeno je elektronsko izdanje ovog rukopisa, koje je dostupno na sajtu www.nbcg-digitalnabibliografija.me.

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2023.“

Takođe, priveden je kraju rad na rukopisu „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2023.“ obima 1.771 bibliografska jedinica. Urađeni su svi potrebni poslovi za pripremu rukopisa i završeni u planiranom roku. Nakon kumuliranja zapisa, pristupljeno je izradi više probnih ispisa, na kojima su izvršene brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, dotjerivanje ispisa bibliografije u odnosu na indikatore, kao i redigovanje i provjera drugih podataka na zapisima i ispisima, te ujednačavanje odrednica u registrima). Na kraju će, uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije, biti izrađeno elektronsko izdanje ovog rukopisa, koje je će biti dostupno na sajtu www.nbcg-digitalnabibliografija.me.

„Crnogorska bibliografija : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2023.“

Nastavljen je rad na rukopisu tekuće „Crnogorske bibliografije : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2023.“ Prilozi iz časopisa i zbornika radova su popisivani bez selekcije, dok su za odabir članaka iz dnevnog lista „Pobjeda“ i revijalnih izdanja korišćeni „Kriterijumi za odabir priloga iz crnogorske periodike“, koji podrazumijevaju strožiju selekciju. Ova bibliografija sadrži ukupno 5.881 bibliografsku jedinicu.

U prošloj godini ukupno je kreirano 4.025 zapisa članaka i za iste je urađeno 754 normativna zapisa u CONOR bazi. Takođe, bibliografi su kontinuirano, često i van radnog vremena, da bi izašli u susret izdavačima, radili na indeksiranju članaka. Ukupan broj izrađenih UDK brojeva je 224.

Pregled ostvarenih rezultata:

1.	Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija)	3.534
1.	Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija)	3.374
2.	Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija) na stranim jezicima	107
3.	Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija i klasifikacija)	544
4.	Preuzimanje zapisa članaka iz COBIB.CG	280
5.	Preuzimanje zapisa monografskih publikacija putem COBISS.Net-a	267
6.	Evidentiranje knjiga deziderata za zbirku „Montenegrina“	571
7.	UDK klasifikacija članaka	224
8.	Upoređivanje označenih zapisa iz tekućih bibliografija drugih zemalja sa bazom COBIBB.CG	831
9.	Obilježavanje zapisa internim oznakama za potrebe nacionalnih bibliografija	1.858
10.	Kataloške ispravke na zapisima (programska kontrola) kumuliranim u bazi za nacionalne bibliografije	2.067
11.	Redakcija UDK (pp 675abc) indeksa za potrebe ispisa tekućih bibliografija	1.385
12.	Kreiranje normativnih zapisa u CONOR bazi	1.406
13.	Povezivanje normativnih zapisa u CONOR bazi	2.260

ODJELJENJE ZA KORIŠĆENJE I ČUVANJE FONDOVA

Rukovodilac Dragana Marković

Kadrovska struktura Odjeljenja:

- rukovodilac
- 3 bibliotekara (1 sa stručnim zvanjem viši bibliotekar i 1 sa zvanjem bibliotekar savjetnik)
- 4 knjižničara
- 3 knjigovesca
- 1 radnik na pomoćnim poslovima

Dva bibliotekara koja po Sitematizaciji pripadaju Odjeljenju za korišćenje i čuvanje fondova, raspoređeni su u Odjeljenje za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke. Tokom 2024. godine kolega Nikola Drašković koji je radio na poslovima knjigovesca, raspoređen je u Odjeljenje za pravne i opšte poslove na mjesto portira.

U odjeljenju se obavljaju poslovi koji podrazumijevaju smještaj i korišćenje publikacija različitih fondova Nacionalne biblioteke. Odjeljenju pripada i knjigovezačka radionica, a obavljaju se i poslovi na fotokopiranju za potrebe usluživanja korisnika.

Najznačajniji realizovani djelovi programa: prijem korisnika; pružanje informacija korisnicima na osnovu autorskog, stručnog, predmetnog i elektronskog kataloga NBCG, lično i putem zahtjeva; obuka korisnika u pretraživanju informacija preko sekundarnih izvora; provjera

monografskih publikacija dobijenih putem poklona, iz fonda multiplikata i dr., u lisnom i elektronskom katalogu i preusmjeravanje u Odjeljenje za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke; kopiranje i skeniranje građe za korisnike; elektronsko zaduživanje građe; priprema građe za potrebe snimanja emisija TVCG; priprema građe za potrebe izložbi Nacionalne biblioteke; realizovanje međubibliotečke pozajmice; realizovanje međunarodne pozajmice; smještaj novih monografskih i serijskih publikacija u osnovni i fond „Montenegrina“; izdavanje, evidentiranje i predaja bibliotečkog materijala na povez, prepovez i popravku u knjigoveznicu; pomjeranje knjižnog fonda – knjige, novine i časopis kako bi se dobilo više prostora u depou; ulaganje listića u topografski katalog; preusmjeravanja stare periodike iz osnovnog fonda u fond „Montenegrina“; izdavanje građe po nalogu iz fonda izdanja NBCG i fonda fototipskih izdanja NBCG, za sajam, kupovinu, prodaju i poklon; tokom godine se nastavila revizija novina bivše SFRJ; nastavljen je i unos zapisa iz drugih elektronskih baza i sistem COBISS.NET na osnovu listića iz autorskog kataloga i rad na retroaktivnom unosu lokacijskih podataka (fonda) na već obrađene knjige iz lisnog kataloga; nastavljena je reorganizacija i redakcija stručnog kataloga (UDK), provjera starih korisnički kartona (interna kartoteka); tokom godine završena je reorganizacija fonda izdanja NBCG.

U knjigovezačkoj radionici su urađeni sljedeći poslovi: izrađivane su pokretne korice za osnovni i fond „Montenegrina“; povezivanje dnevnih novina za osnovni i fond „Montenegrina“; popravka poveza knjiga; povezivanje konzervirano-restauriranih knjiga iz Zbirke stare i rijetke knjige; prepovez novina; izrada kutija i fascikli za potrebe odjeljenja. U knjigoveznici nije moguće vršiti izradu kožnog poveza jer nedostaje specijalista knjigovezac za te poslove. U tom kontekstu je neophodno organizovati obuku za ovaj segment rada Biblioteke, jer postoji izražena potreba za prepovezivanjem ili povezivanjem starih knjiga i stare periodike.

Kontinuirano su obavljani organizacioni i administrativni poslovi, prisustvovanje sjednicama Stručnog vijeća, organizovanje rada osoba angažovanih preko Javnog rada, organizovanje rada volontera, prisustvo promocijama knjiga, izložbama, internet seminarima, itd.

Zaposleni u Odjeljenju su prisustvovali kursevima za edukaciju. Tokom godine, organizovana su predavanja o istorijatu i značaju Nacionalne biblioteke za učenike i studente iz obrazovnih ustanova Crne Gore.

Nerealizovani poslovi Odjeljenja su: nastavak revizije fonda serijskih publikacija - časopisa; revizija dijela fonda „Montenegrina“; sređivanje topografskog kataloga fonda „Montenegrina“; adekvatno smještanje IV i IV a signature.

PREGLED OSTVARENIH REZULTATA RADA

POPUNJAVANJE FONDOVA - MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE	
Osnovni fond	- 3449 nasl.
Fond "Montenegrina"	- 2277 nasl.
SERIJSKE PUBLIKACIJE	
Novine	- 56 nasl. (1392 br.)
Časopisi	- 107 nasl. (336 br.)
Preusmjerena građa iz Osnovnog fonda u fond "Montenegrina"	
Monografske publikacije	- 15 nasl.
Serijske publikacije	- 3 godišta
KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE	
Upisanih korisnika (godišnja članarina 10, godišnja besplatna 66, mjesečna 29, trodnevna 40)	- 115
Broj posjetilaca	- 1441
Broj zaduženih i razduženih knjiga - I sign. 3034 - II sign. 1680 - III sign. 724 - IV sign. 33 - IVa sign. 36 - V sign. 2429 - Fond "Montenegrina" 1109 - Štampane muzikalije 8	- 9028
Broj zaduženih i razduženih svesaka novina	- 610 naslova (4743 sv.)
Broj zaduženih i razduženih časopisa	- 509 naslova (8775 br.)
Članske karte	- 115
Novi kartoni (elektronska evidencija)	- 115
Skeniranje	- 1438 skenova

Fotokopiranje (za korisnike 13868, za zaposlene 200, za odjeljenja 400)	- 30571 kopija (A4) - 156 (A3)
Informacije za korisnike (opšte, bibliografske)	- 7200
Obuka korisnika u pretraživanju informacija preko sekundarnih izvora	- 52
Provjera monografskih publikacija u lisnom katalogu (dobijene putem poklona, provjera knjiga iz fonda multiplikata i dr.	- 4766
Monografske publ. usmjerene u fondove sa spiskova poklona	- 276 – osnovni fond - 173 – fond “Montenegrona” - Likovno-grafička zbirka 8 - Muzička zbirka 1 - Kartografska zbirka 1 - serijske pub. 3 - duplikati 19
KATALOŠKA OBRADA	
RETROAKTIVNI UNOS MONOGRAFSKIH PUBLIKACIJA	
Preuzeto zapisa	- 279
Kreiranje zapisa	- 599
Kreiranje zapisa u CONOR bazi	- 334
Unos inventarnog broja, datuma inventarisanje, štampanje i stavljanje naljepnica	- 2360
KNJIGOVEZAČKA RADIONICA	
Povezivanje dnevnih novina za osnovni fond i zbirku „Montenegrina“	- 528 sv.
Pripremljeno pokretnih korica za osnovni fond i zbirku „Montenegrina“	- 1501
Popravka poveza	- 27 knjiga
Prepovez novina	- 150 sv.
Prepovez restauriranih novina iz Zbirke stare i rijetke knjige	- 41 sv.

Izrada kutija za potrebe odjeljenja	- 64
MEĐUBIBLIOTEČKA POZAJMICA	
Zahtjeva	- 55
Zaduženo po zahtjevu	- 440
Razduženo po zahtjevu	- 410
MEĐUNARODNA POZAJMICA	
Poslato	- 1
Primljeno (za korisnike NBCG)	- 3
FOND IZDANJA NBCG (izdato putem naloga)	
Naslova	- 247
Primjeraka	- 3007
FOND FOTOTIPSKIH NBCG (izdato putem naloga)	
Naslova	- 79
Primjeraka	- 285
IZLOŽBE	
Realizovane izložbe tokom 2024. godine	- tokom priprema izložbi pregledano je 409 monografskih publikacija
REORGANIZACIJA POMOĆNOG MAGACINA IZDANJA NBCG	
Naslova	- 106
Primjeraka	- oko 100000
POMJERANJE OSNOVNOG FONDA	
Časopisi od sign. br. P 1 – P 80	- 80 nasl. (preko 5000 br.)
Monografske publ. od sign. br. I 209833-I 220218	- 10385
REORGANIZACIJA I REDAKCIJA STRUČNOG (UDK) KATALOGA	
Reorganizacija i redakcija stručnog kataloga (ukupno 250 kataloških kutija), u cilju njegovog ujednačavanja i trajne zaštite.	- 90 kutija (oko 120000 listića)

REVIZIJA FONDA SERIJSKIH PUBLIKACIJA (novine bivše SFRJ)	
Presigniranje i smještaj	- 142 nasl. (2766 sv.) - 789 sv.
PROVJERA GRAĐE U PRIJEMNIM I SIGNATURNIM INVENTARIMA	
Kontrolisano kroz prijemne i signaturne inventare – upisivanje napomena i izradu uputnih listića za knjige preusmjerene u druge fondove	- oko 2000 jedinica bibl. građe
PROVJERA STARIH KORISNIČKIH KARTONA	
Nastavak aktivnosti iz prošle godine	204 kartona, 408 zaduženja (na mjestu je pronađeno 111 knjiga, dok 284 nijesu vraćene)
PRIVREMENO IZMJEŠTANJE FONDA ZBOG PRODORA VODE U DEPOU	
Izmješteno je 20 nasl. časopisa osnovnog fonda i 220 brojeva časopisa (viškovi) i svi su nakon tretmana vraćeni u fond	

ODJELJENJE ZA STRUČNU OBRADU BIBLIOTEČKE GRAĐE I POSEBNE ZBIRKE

Rukovodilac Dragana Mirković

I Odjeljenje je u toku 2024. godine imalo sljedeću kadrovsku strukturu:

- rukovodilac Odjeljenja
- 4 bibliotekara savjetnika
- 4 viša bibliotekara
- 3 bibliotekara
- 2 knjižničara

II Zbog povećanog obima posla:

iz Odjeljenja nacionalnog fonda, legata, stare i rijetke knjige angažovani su

- 1 bibliotekar savjetnik
- 1 viši bibliotekar

iz Odjeljenja za bibliotečko informacijski sistem i digitalizaciju

- 1 bibliotekar savjetnik
- 1 bibliotekar

U Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke vrše se sljedeći poslovi: prijem monografskih publikacija, tehnička obrada i razvrstavanje knjiga po formatu, automatsko inventarisanje i signiranje, preuzimanje, obrada i redakcija monografskih publikacija,

preuzimanje, obrada i redakcija serijskih publikacija, obrada posebnih zbirki (kartografsko-geografska zbirka, muzička zbirka, likovno-grafička zbirka i zbirka neknjižne građe), dodjela ISBN i ISMN brojeva, izrada CIP zapisa po međunarodnim standardima za: monografske publikacije - ISBD(M), za serijske publikacije – ISBD(CR), za štampane muzikalije – ISBD(PN), za elektronske publikacije – ISBD(ER), za neknjižnu građu - ISBD(NBM), za kartografsku građu - ISBD(CM).

Stručne poslove u Odjeljenju obavljalo je ukupno 18 izvršilaca: rukovodilac Odjeljenja – bibliotekar savjetnik, šest bibliotekara savjetnika, pet viših bibliotekara, 4 bibliotekara i dva knjižničara. Među navedenih 18 stručno osposobljenih osoba, zbog povećanog obima posla tokom godine, angažovani su dva bibliotekara savjetnika, jedan viši bibliotekar i jedan bibliotekar iz Odjeljenja nacionalnog fonda, legata, stare i rijetke knjige i Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju. Upraznjena su dva radna mjesta: bibliotekar redaktor za serijske publikacije i bibliotekar redaktor na poslovima organizacije, uređivanja i popunjavanja Kartografsko-geografske zbirke i Zbirke neknjižne građe.

Plan rada Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke za 2024. godinu je realizovan i to se prezentuje u ovom Izvještaju.

Prijem, obrada i redakcija bibliotečke građe

U izvještajnom periodu putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom i kupovinom Odjeljenje je preuzelo 6249 monografskih publikacija, od čega je 5448 publikacija dobilo signaturu i, nakon stručne obrade, usmjereno u zbirku “Montenegrina” i osnovni fond Nacionalne biblioteke. Iz fonda viškova i Odjeljenja nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige preuzeto je i obrađeno 70 monografskih publikacija.

Za Likovno-grafičku zbirku putem obaveznog primjerka, poklonom i razmjenom dobijeno je 116 plakata (162 primjerka) i 148 kataloga (351 primjerak).

Za Zbirku muzikalija putem obaveznog primjerka i razmjenom dobijeno je 4 muzička CD-a (19 primjeraka), 1 DVD (3 primjerka) i 4 naslova štampanih muzikalija (4 primjerka).

Za Kartografsko - geografsku zbirku putem poklona i razmjenom dobijeno je 2 atlasa, 254 karata i 166 razglednica.

Dva knjižničara rade na poslovima prijema, evidentiranja i sravnjivanja pratećih spiskova, tehničke obrade, kontrole ispravnosti primjeraka, razvrstavanju knjiga po formatu I, po potrebi, preuzimanju kreiranih zapisa iz drugih elektronskih kataloga u sistemu COBISS.Net. Automatski signiraju i inventarišu monografske publikacije, ispisuju kontrolne kartone za topografski katalog i stavljaju naljepnice sa termalnog štampača. Po potrebi arhiviraju dokumentaciju koja se obavezno dostavlja od strane autora ili izdavača uz zahtjev za izradu CIP-zapisa.

Sedam bibliotekara vrši preuzimanje elektronskih zapisa monografskih publikacija iz drugih elektronskih kataloga u sistemu COBIB, kreiraju bibliografske i normativne zapise za

publikacije dobijene putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom i kupovinom. Kreiranje i redakciju bibliografskih i normativnih zapisa monografskih publikacija koje se usmjeravaju u zbirku "Montenegrina", obavljaju dva bibliotekara redaktora, privremeno raspoređena na to radno mjesto zbog povećanog obima posla.

Kreiranje zapisa, preuzimanje i dopuna istih za serijske publikacije dobijene svim vidovima nabavke, CIP zapise, ažuriranje godišta i unos brojeva časopisa i novina rade dva bibliotekara. Oni su, inače, angažovani su na reviziji i reorganizaciji stare jugoslovenske periodike i ovaj posao će se nastaviti i tokom 2025. godine jer je u pitanju veliki fond koji nije moguće srediti za kratko vrijeme.

Obrada posebnih zbirki

Bibliotekar-redaktor iz Zbirke muzikalija kreira bibliografske zapise za gramofonske ploče u elektronski katalog u sistemu COBISS.Net, kao i normativne zapise u CONOR-u. Bibliotekar-redaktor iz Likovno-grafičke zbirke u elektronski katalog u sistemu COBISS.Net kreira bibliografske zapise za stare crnogorske plakate i kataloge likovnih izložbi. Cilj je da se brojna građa (štampane muzikalije, ploče, zvučne kasete, CD-ovi, DVD, VHS kasete, pozorišni, filmski, muzički plakati, veliki broj kataloga i razglednica sa umjetničkim sadržajem) iz navedenih zbirki obradi po međunarodnim standardima i na ovaj način učini dostupnim javnosti. Kada su u pitanju Zbirka neknjižne građe i Kartografsko-geografska zbirka, postoji kadrovski problem jer je bibliotekar-redaktor iz Zbirke neknjižne građe privremeno raspoređen kao bibliotekar-redaktor bibliografskih i normativnih zapisa monografskih publikacija, dok je mjesto bibliotekara-redaktora Kartografsko-geografske zbirke upražnjeno. Građa iz Zbirke neknjižne građe nije ni fizički objedinjena, dok je većina građe Kartografsko-geografske zbirke elektronski obrađena i dostupna za korišćenje.

ISBN Agencija i izrada CIP zapisa za monografske publikacije

Na poslovima izrade CIP zapisa (bibliografski i normativni zapisi), dodjeli ISBN brojeva, izradi i slanju bar kodova, radila su tri bibliotekara-redaktora uključujući i rukovodioca Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke. Broj zahtjeva za izradu CIP-zapisa za monografske publikacije iznosi 1268. Bibliotekar-redaktor zadužen za vođenje ISBN agencije, uradio je godišnji izvještaj o broju novih registrovanih izdavača po grupama koji je dostavljen Međunarodnoj ISBN agenciji sa sjedištem u Londonu. Registrovano ih je 91. Izrađen je i poslat izvještaj o crnogorskim izdavačima za PIID (Adresar izdavača uključenih u sistem ISBN) za 2023. godinu. Radilo se i na arhiviranju zahtjeva za izradu CIP-a u odgovarajuće registratore. Sa službom računovodstva je obavljana svakodnevna komunikacija vezana za naplatu usluga i ažuriranje evidencija o izmirenim obavezama. Već treću godinu u elektronskom obliku na sajtu Nacionalne biblioteke Crne Gore "Đurđe Crnojević", izlazi serijska publikacija *CIP informator – monografske publikacije*, koja obuhvata cjelokupnu produkciju CIP zapisa izrađenih u mjesecu za koji se Informator objavljuje. Za 2023. godinu je objavljeno 12 brojeva *CIP informatora*.

Ostali poslovi

Osim navedenih, kontinuirano su obavljani i sljedeći poslovi: Izrada i slanje statističkih podataka (monografske publikacije) za MONSTAT; organizacioni poslovi; učešće u Komisijama: Komisija za dodjelu licenci, Komisija za katalogizaciju, Komisija za izmjenu Pravilnika o normama; prisustvo sjednicama i aktivno učestvovanje u radu Stručnog vijeća; rad na administrativnim poslovima; prisustvo promocijama knjiga, izložbama, internet seminarima koji su organizovani za nacionalni centar COBISS koji je u mreži COBISS.neta; prisustvo Regionalnom sastanku balkanskih ISBN agencija u Beogradu; izrada i slanje Izvještaja i Programa rada Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke.

Prostorije u kojima su smještene Kartografsko-geografska zbirka i Zbirka muzikalija su okrečene, sva građa je presložena i vraćena na svoje mjesto. Krajem godine, izvršena je revizija singl (7048 primjeraka) i LP ploča (6790 primjeraka) u Muzičkoj zbirci i o tome sastavljen detaljni izvještaj koji će biti upoređen sa stanjem prethodne revizije 2006. godine.

Jedan broj autora – izdavača (oko 50) se u toku 2024. godine putem usmenog ili pisanog zahtjeva obraćao rukovodiocu Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe posebne zbirke sa molbom da se izvrši korekcija koda za jezik u bibliografskim zapisima Nacionalne biblioteke, a evidentirani su u CONOR normativnoj bazi podataka imena autora. Korekcija je izvršena u onim bibliografskim zapisima gdje je autor ujedno i izdavač publikacije, a nije izvršena kod bibliografskih zapisa gdje je korekciju zahtijevao autor, a izdavač je pravno lice.

PREGLED OSTVARENIH REZULTATA

Publikacije dobijene putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom i kupovinom

Način nabavke	“Montenegrina”	Osnovni fond
Obavezni primjerak	1215	1226
Razmjena	196	1605
Poklon	637	578
Kupovina	3	166

Obrada bibliotečke građe u elektronskom katalogu MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE

Vrsta poslova	Broj zapisa u elektr. katalogu
Kreiranje novog zapisa (na našem jeziku) - kataloška, predmetna i UDK obrada - kataloška i UDK obrada	2597

Kreiranje novog zapisa (na stranim jezicima) - kataloška, predmetna i UDK obrada - kataloška i UDK obrada	
Dopuna preuzetih zapisa iz drugih baza	1789
Redakcija zapisa sa kataloškom, predmetnom i UDK obradom	1889
Signiranje	5448
Izrada normativnih zapisa u CONOR bazi (kreiranje, redakcija i povezivanje)	2453 926 2868

Obrada bibliotečke građe u elektronskom katalogu

SERIJSKE PUBLIKACIJE

<i>Serijske publikacije</i>	Naslovi	Godišta	Brojevi	Sveske
Novi naslovi	105			
Preuzeti naslovi	296			
Dopunjeni zapisi	348			
Poklon				
Razmjena	16	22	33	
Unos polja 996/997	77	461	2380	
Revizija i reorganizacija novina, signiranje i smještaj	116			2545

Obrada bibliotečke građe u elektronskom katalogu

POSEBNE ZBIRKE

Vrsta poslova	Gramofonske ploče	Plakati (crnogorski pozorišni)	Katalozi likovnih izložbi
Kreiranje novog zapisa sa kataloškom, predmetnom i UDK obradom	413	243	100
Normativni zapisi u CONOR bazi (kreirani i redigovani)	415		53

CIP zapisi, ISBN

Vrsta publikacija	Monografske publikacije	Serijske publikacije	Muzički CD	On line publikacije	Štampane muzikalije
Izrada CIP zapisa	1441	19	4	65	/

Uključivanje izdavača u ISBN bazu	118
Dodjela ISBN –a	1496
Dodjela ISMN-a	/
Izrada bar coda	1385

SEKTOR ZA PRAVNE, FINANSIJSKE I OPŠTE POSLOVE

ODJELJENJE ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE

Rukovodilac Milena Vučeraković

Normirana kadrovska struktura Odjeljenja:

Broj izvršilaca: 13 po Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, br. 02-2338 od 22.08.2019. godine, uz napomenu da je faktičko stanje uposlenih (raspoređenih) izvršilaca: 11.

Faktička kadrovska struktura i nazivi radnih mjesta:

- rukovodilac Odjeljenja
- odgovorno lice za poslove zaštite (do 06.11.2024. godine)
- administrativni tehničar
- portir– radnik na obezbeđenju (2)
- vozač
- čuvar (6)

Na dan 31.12.2024. godine, nijesu popunjena radna mjesta:

- poslovni sekretar i odnosi sa javnošću (1 izvršilac);
- odgovorno lice za poslove zaštite (1 izvršilac) (od 06.11.2024. godine).

Napomena: U Odjeljenju su bila angažovana dva izvršioca po osnovu ugovora o djelu, radi zamjene privremeno odsutnih zaposlenih.

Pravno - kadrovski poslovi

U Odjeljenju za pravne i opšte poslove u izvještajnom periodu poslovi su se obavljali u skladu sa Pravilnikom, a u pitanju su:

- pravno - kadrovski poslovi;
- administrativni poslovi;
- poslovi obezbjeđenja objekata.

Slijedeći navedenu koncepciju poslova, najvažnije aktivnosti Odjeljenja tokom 2024. godine, su:

Pravno - kadrovski poslovi

Normativne aktivnosti

Ovi poslovi su se obavljali u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti radno - pravnih odnosa, kako u skladu sa *Zakonom o radu*, tako i shodno drugim zakonskim i podzakonskim aktima, kao i aktima Biblioteke, a koje u svakodnevom radu treba konsultovati i primijenjivati.

Poslovi koji su pojedinačnim rješenjima i odlukama određeni za izvršavanje rukovodiocu ovog Odjeljenja i koji se permanentno i u strogo određenim procedurama i rokovima obavljaju, tiču se *Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru* („Sl. list CG“ br. 75/18), *Zakona o sprječavanju korupcije* („Sl. list CG“ br.53/14), *Zakona o slobodnom pristupu informacijama* („Sl. list CG“ br.44/12 i 30/17), *Zakona o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem* („Sl. list CG“ 38/12, 86/22, 88/24), *Zakona o volonterskom radu* („Službeni list CG“ br. 26/10, 31/10, 14/12, 48/15, 84/24).

U Odjeljenju se izrađuju sva rješenja, odluke, uputstva, ugovori, potvrde itd, kako za zaposlene tako i za treća lica.

U vezi s tim, po raznim osnovama donijeto je 410 rješenja, 53 odluke, 34 potvrde, 89 ugovora i aneksa ugovora i 2 sporazumna raskida ugovora.

Sprovedena je i procedura zapošljavanja lica po osnovu saglasnosti Ministarstva finansija, te je na neodređeno vrijeme zapošljeno tri lica.

Takođe, u toku cijele godine bilo je angažovano jedno lice po osnovu Ugovora o volonterskom radu.

Na osnovu Programa „Javni rad za 2024. godinu“ u Biblioteci su bila angažovana četiri lica sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore na period od tri mjeseca.

Knjiga procedura je upotpunjena shodno kadrovskim mogućnostima i faktičkim uslovima. Donijete su sljedeće procedure:

- Interno pravilo o uslovima, dužini trajanja i načinu korišćenja godišnjeg odmora,
- Interno pravilo o bližim uslovima za obavljanje dopunskog rada,
- Procedura odobravanja službenog putovanja,
- Interna procedura o uvođenju prekovremenog rada,
- Odluka o uspostavljanju interne procedure za obračun i isplatu zarada.

Kadrovske aktivnosti

Na kraju izvještajnog perioda, ukupan broj zaposlenih je 81, 1 lice angažovano po ugovoru o djelu, 1 lice angažovano po ugovoru o dopunskom radu i 1 lice po osnovu ugovora o volonterskom radu.

Tokom godine, kadrovske promjene su bile sljedeće:

- za dvoje zapošljenih je prestao radni odnos po osnovu sporazuma o prestanku radnog odnosa;
- za jedno zapošljeno lice je prestao radni odnos po osnovu sporazuma o preuzimanju zaposlenih;
- troje zaposlenih je dobilo ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Služba je pratila izmjene zakona, posebno onih koje je bila u obavezi da primjenjuje neposredno ili primjenom odgovarajućih podzakonskih akata.

Izrađen je veliki broj rješenja po raznim osnovama (prekovremeni rad, noćni rad, komisije, radne grupe, jubilarne nagrade, pomoć zaposlenima, nadoknade, godišnji odmori), kao i potvrda za zaposlene, vezano za radno pravni status i slične podatke.

U skladu sa *Pravilnikom o sadržini jedinstvene prijave za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika u centralni registar* (Sl.list CG.br.10/10, 32/10, 30/17, 50/17, 103/21, 03/22, 08/22, 70/24), obrađeno je i dostavljeno Poreskoj upravi Crne Gore 11 predmeta za zaposlene (prijave, odjave, prijave na zdravstveno osiguranje članova porodice osiguranika, promjene podataka i sl.).

Poslovi vezani za upravljanje Bibliotekom

Održano je 5 sjednica Stručnog vijeća na kojima su razmatrana najvažnija pitanja iz poslovanja Biblioteke, o čemu je služba sačinila zapisnike. Osim toga, svakog mjeseca održava se sastanak rukovodilaca odjeljenja povodom izvještaja o prisutnosti zaposlenih, kao i svakodnevna komunikacija sa Upravom biblioteke na rješavanju tekućih problema i zadataka.

Osim toga, svakog mjeseca održava se sastanak rukovodilaca odjeljenja povodom izvještaja o prisutnosti zaposlenih, kao i svakodnevna komunikacija sa Upravom biblioteke na rješavanju tekućih problema i zadataka.

Održane su 3 sjednice Savjeta Biblioteke.

- Ostale aktivnosti

Kao što je već navedeno, u toku cijele godine bilo je angažovano jedno lice po osnovu Ugovora o volonterskom radu.

Na osnovu Programa „Javni rad za 2024. godinu“ u Biblioteci su bila angažovana četiri lica sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, na period od tri mjeseca, za koje je Služba sačinjavala mjesečne izvještaje i dostavljala ih Zavodu za zapošljavanje Crne Gore na dalju proceduru.

Administrativni poslovi

Ove poslove u Odjeljenju po Pravilniku je predviđeno da obavljaju dva izvršioca: Poslovni sekretar i odnosi s javnošću i administrativni tehničar.

Arhivarski poslovi podrazumijevaju poslovanje shodno *Zakonu o kancelarijskom poslovanju*, kao i niz dodatih aktivnosti. U ovom periodu je:

- u djelovodnom protokolu zavedeno ukupno 4.484 akta;
- predato Pošti Cetinje 450 pošiljki;
- službi za finansijsko – računovodstvene poslove predato 956 akata;
- preko interne knjige pošte zaposlenima uručena 24 akta.

Poslovi Vozača, koji se po prirodi posla ne mogu svrstati u administrativne, ali su svakako neraskidiv dio procesa rada gore navedenog, obavlja zaposleni sa odgovarajućom kvalifikacijom, a njegov rad se odnosi na svakodnevnu distribuciju pošiljki, prkupljanje bibliotečkog materijala od štampara i izdavača sa teritorije Crne Gore i sl.

Poslovi obezbjeđenja objekata

Ovaj segment poslovanja po Pravilniku o sistematizaciji vrši 9 izvršilaca (6 lica na poslovima čuvara zgrada, 2 na poslovima portir - radnik na obezbjeđenju i 1 lice na radnom mjestu - odgovorno lice za poslove zaštite).

Kako je već navedeno, na dan 31.12.2024. godine, radno mjesto odgovorno lice za poslove zaštite je upražnjeno.

Shodno *Zakonu o zaštiti imovine i lica* („Sl. list CG“ br. 43/18), zgrade bivšeg Italijanskog i Francuskog poslanstva spadaju u kategoriju obavezno šticećenih objekata jer se u njima čuva boibliotečka građa od izuzetnog značaja za nauku, kulturu i umjetnost, Crne Gore pa je u tom smislu preduzeto niz aktivnosti, a sve u cilju što boljeg organizovanja službe zaštite objekata.

Shodno *Zakonu o zaštiti i spašavanju*, kojim je detaljno definisana tehnička zaštita, postojeći protivpožarni sistem, kao i protivpožarni aparati su redovno servisirani, zamijenjeno 20 starih i kupljeno 20 novih. Ipak, uzimajući u obzir kvadraturu poslovnog prostora Biblioteke, broj protivpožarnih aparata treba povećati.

Osim toga, zamijenjeno je 30 detektora na centrali za javljače požara.

Postojeći spoljašnji video nadzor na zgradi biv. Italijanskog poslanstva ne omogućava u potpunosti praćenje čitavog prostora, tako da je neophodna stalna pozornost radnika na obezbjeđenju.

Rezime i moguće mjere za poboljšanje rezultata rada

U Odjeljenju su maksimalno iskorišćeni kadrovski kapaciteti i prisustvo većeg broja izvršilaca ovog odjeljenja je bilo redovno.

Najveći problem su odsustvo čuvara (godišnji odmori i odsustva iz zdravstvenih razloga), jer to iziskuje angažovanje trećih lica i njihovo plaćanje po ugovorima, što opterećuje limitirana sredstva Biblioteke.

Takođe se naglašava angažovanje u svim segmentima organizacione i kadrovske strukture Odjeljenja kada su u pitanju sve aktivnosti koje se preduzimaju, kako od strane same Biblioteke, tako i kada su u pitanju treća lica (konsultantske usluge, saradnja sa srodnim ustanovama, itd).

Značajno je upotpunjena Knjiga procedura, a poznato je da što više uređenosti u svim segmentima rada u Biblioteci doprinosi efikasnosti, suzbijanju konflikata i smanjenju rizika.

I na kraju, treba naglasiti da sredstva koja se Budžetom opredjeljuju nijesu dovoljna za veliki broj aktivnosti, mjera i ulaganja koja bi trebalo realizovati preko službi ovog Odjeljenja, a koje su zakonima propisane, kao npr. (ne)prilagođenost objekata licima sa invaliditetom.

ODJELJENJE ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE

Rukovodilac Maja Muhadinović

Kadrovsku strukturu odjeljenja čine:

- rukovodilac Odjeljenja,
- računovođa,
- knjigovođa,
- službenik za javne nabavke,
- ložac (2),
- radnice na održavanju higijene (5),
- kafe kuvarica i
- domar.

Finansijsko-računovodstveni poslovi

Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2024. godinu (Sl. list Crne Gore, br. 124/2023 od 31.12.2023), NBCG „Đurđe Crnojević“ su opredijeljena sredstva u iznosu od 1,676,347.42 eura.

Potrošnja u 2024. godini je iznosila 1.763.750,89 eura (uključujući budžetska sredstva iz 2023. godine, a koja su 15.01.2024. godine uplaćene za rekonstrukciju i sanaciju spoljašnje stolarije na objektu Francuskog poslanstva u cjelokupnom iznosu od 79.768,04 eura.

Sopstveni prihodi na kraju 2024.godine iznosili su 38.428,20 eura. Prihodi su ostvareni na osnovu cjenovnika usluga NBCG „Đurđe Crnojević“ br: 02-3818 od 10.11.2023. godine, i odnose se na članarine, fotokopiranje i skeniranje građe, složena tematska istraživanja i davanje informacija korisnicima, usluge izdavačima, ISBN – godišnja participacija, usluge obrazovanja, stručna, programska i servisna pomoć, prodaja publikacija Biblioteke i dr.

Neizmirene obaveze na kraju 2024. godine iznose 1.859,28 eura i odnose se na: rashod za administrativni materijal, reprezentaciju, komunikacione i poštanske usluge, usluge štampe i rashodi održavanja opreme.

Finansijsko računovodstveni poslovi su se u 2024. godini odvijali po predviđenom planu.

U izvještajnom periodu (01.01.2024- 31.12.2024.godine) u Odjeljenju za finansijsko računovodstvene poslove realizovani su sljedeći poslovi:

- Ministarstvu kulture smo u januaru mjesecu dostavili godišnje izvještaje za 2023. godinu:
  1. Izvještaj o novčanim sredstvima – Obrazac 4;
  2. Izvještaj o neizmirenim obavezama – Obrazac 5;
  3. Izjavu o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine;
  4. Izjavu o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve;
  5. Izvještaj o neizmirenim obavezama;
  6. Izvještaj o prihodima ostvarenim na računima kod poslovnih banaka;
  7. Izvještaj o korišćenju sredstava od donatora;
  8. Potvrdu stanja na računu kod banke na dan 31.12.2023. godine (žiro račun);
  9. Potvrdu stanja na računu kod banke na dan 31.12.2023. godine (devizni račun);
- Izvještaj o radu Odjeljenja za finansijsko – računovodstvene poslove za 2023. godinu;
- Program rada Odjeljenja za finansijsko – računovodstvene poslove za 2024. godinu;
- Finansijski plan NBCG „Đurđe Crnojević“ za 2024. godinu;
- Portfolio dugovanja Ministarstvu kulture za I, II, III i IV kvartal;
- Mjesečni izvještaj o ostvarenim sopstvenim prihodima Ministarstvu kulture
- Akcioni plan za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije Ministarstvu kulture - kvartalno;
- Prijavu za obračun prireza poreza na dohodak fizičkih lica – OPP – ND Upravi lokalnih javnih prihoda – mjesečno;
- Upitnik o investicijama u osnovna sredstva za 2023. godinu - Upravi za statistiku;
- Upitnik o investicijama u osnovna sredstva za I, II, III i IV kvartal 2024. godine - Upravi za statistiku;
- Mjesečne statističke izvještaje o zaposlenima i zaradama zaposlenih - RAD-1 Upravi za statistiku;
- Narativni izvještaj o sprovedenim aktivnostima - Ministarstvu kulture;
- Godišnji izvještaj o realizaciji programskog budžeta (ciljevi i indikatori) - Ministarstvu kulture;
- Godišnji izvještaj o realizaciji programskog budžeta (finansijski podaci) - Ministarstvu kulture;
- Godišnji izvještaj o realizaciji programskog budžeta (nefinansijski podaci) - Ministarstvu kulture;
- Mjesečne zahtjeve za otpuštanje sredstava - Ministarstvu kulture;
- Zahtjeve za izmjenu dinamike otpuštanja sredstava Ministarstvu kulture, u skladu sa članom 40 *Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti* (Sl. list Crne Gore, br. 20/14, 56/14, 70/17, 55/18, 66/19, 70/21, 27/23 i 125/23);
- Popisna komisija je izvršila popis osnovnih sredstava, nakon čega je usaglašeno stvarno sa knjigovodstvenim stanjem;
- Koordinacija aktivnosti u vezi poslova prilikom popisa imovine;
- Dostavljeni podaci o pokretnim i nepokretnim stvarima sa presjekom na dan 31.12.2023. godine, kao i popisno stanje za 2023. godinu Upravi za imovinu - Sektoru za vođenje registra nepokretnosti, evidenciju pokretnih stvari i poslove za pripremu podataka za

uknjižbu državne imovine. Na osnovu navedenog Biblioteka je postupila po čl. 50 *Zakona o državnoj imovini* (Sl. list Crne Gore, br. 40/2011) i dostavila PS obrasce, NS obrasce i listu osnovnih sredstava;

- Upravi prihoda i carina dostavljeni su zahtjevi za povraćaj dijela plaćene akciza na mineralna ulja koja se koriste za grijanje, shodno propisima koji regulišu ovu materiju;
- Ministarstvu kulture smo redovnu upućivali zahtjeve za preusmjerenje sredstava, u skladu sa članom 45 *Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti*;
- Ministarstvo kulture smo svakog mjeseca obavještavali o uvođenju prekovremenog rada shodno *Zakonu o radu* (Sl. list Crne Gore, br. 74/19, 8/21, 59/21,68/21, 145/21);
- Ministarstvu kulture smo dostavili plan prihoda i rashoda za 2024. godinu;
- Ministarstvu kulture i medija smo kvartalno dostavljali izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o neizmirenim obavezama;
- Ministarstvu finansija smo dostavljali dopise u vezi davanja instrukcija o načinu postupanja sa prihodom od povraćaja plaćenih akciza na mineralna ulja za grijanje;
- Ministarstvu finansija – Direktoratu za obračun, kontrolu i analizu politike zarada smo dostavili tabelu sa ekonomskom kvalifikacijom IOPPD obrasca po vrstama naknada i ostalih prihoda koje postoje u Biblioteci;
- U skladu sa *Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja*, Agenciji za sprečavanje korupcije smo dostavljali analitičke kartice i putne naloge Biblioteke;
- Ministarstvu kulture smo prosljedili zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava za 2025. godinu;
- Ministarstvu kulture i medija smo dostavili obrasce za pripremu programskog budžeta;
- Odrađena je Interna procedura o odobravanju službenog putovanja;
- Odrađena je Interna procedura o uvođenju prekovremenog rada;
- Odrađena je korekcija Odluke o uspostavljanju interne procedure za obračun i isplatu zarada;
- Ministarstvu kulture smo dostavili korekcije Nacrta budžeta za 2025. godinu;
- Plaćanje dospjelih obaveza po raznim osnovana – dobavljači, rješenja, ugovori, zarade i dr;
- Usklađivanje IOS obrazaca sa dobavljačima i kupcima;
- Komunikacija sa dobavljačima i kupcima, obavještenja, zahtjevi i računi;
- Obrada i unos dokumentacije za potrebe evidencije zarada u Centralizovani obračun zarada;
- Saradnja sa bankama po pitanju dostavljanja mjesečnih spiskova sa obustavama, ovjeravanje administrativnih zabrana i dr;
- Praćenje propisa iz oblasti računovodstva i finansija;
- Obračun i eksportovanje poreskih obaveza po osnovu zarada i ostalim osnovima nadležnom organu;
- Vođenje dnevnika blagajne, naloga o uplati i isplati gotovine, obračun rashoda za službena putovanja;
- Priprema i upućivanje obračunski lista iz zarada zaposlenima;
- Izrada faktura prema licima za usluge Nacionalne biblioteke, na osnovu zahtjeva od strane podnosioca;

- Redovno smo izmirivali obaveze prema zaposlenima (zarade, naknade, jubilarne nagrade, otpremnine, honorare i sl).
- Izdato je 1320 faktura za usluge (članarina, kopiranja, skeniranja, CIP-a, bar-cod-a, ISBN-godišnje participacije po broju naslova, sticanja licence za uzajamnu katalogizaciju, kurs COBISS 3, prodaja publikacija);
- Primljeno je 430 računa;
- Iskontirano i proknjiženo 1036 naloga.

Tokom većeg dijela godine, Rukovodilac odjeljenja za finansijsko računovodstvene poslove je, osim svojih poslova definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, obavljala i poslove na radnom mjestu *računovođa i knjigovođa*, obzirom na odsustnost/bolovanje zaposlenih na navedenim radnim mjestima.

Navedenim postupanjem, Biblioteka je primorana da i dalje ne poštuje preporuku Državne revizorske institucije u kojoj je naznačeno da se jasno definišu zadaci, ovlašćenja i odgovornosti svakog zaposlenog u Odjeljenju. Sa druge strane, Biblioteka ne poštuje ni preporuku unutrašnje revizije Ministarstva kulture koje glasi da je potrebno razdvajanje odgovornosti kojom se sprečava da jedno lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje, ovlašćivanje, odnosno izvršenje, evidentiranje i kontrolu.

Izvještaj o finansijskom poslovanju Biblioteke za period januar-decembar 2023. godine dat je u prilogu i čini sastavni dio ovog izvještaja.

Javne nabavke

U toku 2024. godine sproveden je jedan pregovarački postupak, bez prethodnog objavljivanja poziva za nadmetanje, za pružanje usluga održavanja softvera COBISS, gdje je kao najpovoljnija izabrana ponuda ponuđača Institut informacijskih znanosti Maribor za ponuđenu cijenu 37500,00€ bez PDV-a.

Takođe, u toku 2024. godine sprovedena su dva otvorena postupka javne nabavke i to:

- Nabavka i isporuka lož ulja gdje je kao najpovoljnija izabrana ponuda ponuđača Montenegro bonus DOO Cetinje sa ponuđenom cijenom 64.132,23€ bez uračunatog PDV-a i rabatom na zvaničnu cijenu u iznosu od 0,0455€/l bez uračunatog PDV-a,
- Nabavka, isporuka, instalacija i puštanje u rad računarske infrastrukture za digitalnu biblioteku Crne Gore (arhiviranje i čuvanje digitalne građe) gdje je kao najpovoljnija izabrana ponuda ponuđača Digit Montenegro DOO Podgorica, sa ponuđenom cijenom 44.830,00€ bez uračunatog PDV-a.

U toku 2024. godine sprovedenao je pet postupaka jednostavnih nabavki i to:

- Radovi na sanaciji pet kupatila gdje je kao najpovoljnija izabrana ponuda ponuđača MAŠ_ING DOO Podgorica sa ponuđenom cijenom 19.995,00€ bez uračunatog PDV-a,
- Saniranje staza za šetnju kroz park bivšeg Italijanskog poslanstva gdje je kao najpovoljnija izabrana ponuda ponuđača Gama-auto DOO Cetinje sa ponuđenom cijenom 9.502,658€ bez uračunatog PDV-a,

- Nabavka i ugradnja tarketa sa lijepkom i lajsnama gdje je kao najpovoljnija izabrana ponuda ponuđača Atlantic energy DOO Podgorica sa ponuđenom cijenom 6.100,65€ bez uračunatog PDV-a,
- Zamjena stolarije na objektu bivšeg Francuskog poslanstva - dodatni nepredviđeni radovi gdje je kao najpovoljnija izabrana ponuda ponuđača Restart Ing DOO Budva sa ponuđenom cijenom 14.900,00€ bez uračunatog PDV-a,
- Nabavka inkunabula gdje je kao najpovoljnija izabrana ponuda ponuđača Fortuna DOO za trgovinu i usluge Zagreb sa ponuđenom cijenom 22.000,00€ bez uračunatog PDV-a.

U toku 2024. godine putem fakture i ugovora sprovedeno je 289 nabavki ukupne vrijednosti 126.388,17€ .

Poslovi održavanja objekata

Poslove održavanja objekata izvršavali su 4 radnice na održavanju higijene, dva ložača i lice na radnom mjestu domara.

Na osnovu Ugovora o nabavci roba – nabavka lož ulja br: 01-2207 od 28.06.2024. godine, Montenegro bonus je isporučivao lož ulje za zgradu bivšeg Italijanskog i bivšeg Francuskog poslanstva. Takođe, u prethodnog godini odrađen je servis radova na termotehničkim instalacijama (servis gorionika, pregled, čišćenje, podešavanje rada gorionika, podešavanje sagorijevanja elektronskim analizatorom gasova; mehaničko čišćenje kotla; isporuka i zamjena dizni za gorionike i isporuka i zamjena filtera od goriva). U skladu zakonskim procedurama, odradili smo i periodični servis i baždarenje sigurnosnih ventila. Obavljale su se manje opravke u poslovnim prostorijama kao što su zamjena sijalica, opravka brava, sitnije opravke spoljne rasvjete, zamjena stakala, montaža ormara, opravka slavina, vodokotlića i sl.

U 2024. godini održavale su se zelene površine bivšeg Italijanskog i bivšeg Francuskog poslanstva, koje su obuhvatale sljedeće aktivnosti: košenje travnjaka, ukljanjanje trave, korovskih biljaka, sasušeni, polomljenih grana. Za veće i detaljnije intervencije ove vrste, angažovano je JP „Komunalno“ Cetinje. Takođe, redovno su se čistila dvorišta, oluci, šahte i kanali za odvod atmosferskih voda.

Radnice na održavanju higijene obavljaju poslove održavanja čistoće u radnim prostorijama (kancelarije, sale, depoi, hodnici, stepeništa), kao i redovno čišćenje trotoara i cementiranih staza oko objekata. Međutim, problem čestih odsustava (godišnji odmori i bolovanja) izvršilaca –radnica na održavanju higijene iziskuje angažovanje trećih lica i njihovo plaćanje po ugovoru o djelu, što znatno opterećuje budžet Biblioteke. Takođe su bile dodatno angažovane na detaljnom čišćenju polica i bibliotečke građe za vrijeme trajanja projekta „Reorganizacija i revizija osnovnog fonda novina, zatim u vrijeme obilnih kišnih padavina, a dodatno nakon sanacionih radova na poslovnim zgradama.

U decembru mjesecu 2024. godine zapošljeno je jedno lice na radnom mjestu radnica na održavanje higijene.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2024. GODINU

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE
„ĐURĐE CRNOJEVIĆ“ CETINJE
Organizacioni kod 40805
Kod programa 3301

Godina 2024.
Period 01.01. - 31.12.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
IV

Redni broj	NOVČANI TOK - EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Izvršenje u prethodnoj godini	Plan	Izvršenje		UKUPNO (4+5)
			Tekuća godina (iz budžeta)	Tekuća godina (iz budžeta)	Tekuća godina (sopstveni prihodi)	
1	2	3		4	5	6
1.	Primici	1,577,471.09	1,676,347.42	1,634,029.30	52,473.88	1,686,503.18
1.1	Opšti prihodi	1,520,470.84	1,676,347.42	1,612,029.30	0.00	1,612,029.30
1.2	Namjenski prihodi	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.3	Sopstveni prihodi	32,942.41	0.00	0.00	38,428.20	38,428.20
1.4	Primici od prodaje imovine	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.5	Primici od otplate kredita	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.6	Donacije	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.7	Transferi	24,057.84	0.00	0.00	14,045.68	14,045.68
1.7.1	Transferi od Fonda za zdravstveno osiguranje	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.7.2	Ostali transferi	0.00	0.00	22,000.00	0.00	22,000.00
1.8	Pozajmice i krediti	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
I	Ukupni primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	1,577,471.09	1,676,347.42	1,634,029.30	52,473.88	1,686,503.18
2.	Izdaci	1,507,882.02	1,676,347.42	1,634,029.30	129,721.59	1,763,750.89
2.1	Tekući izdaci	1,469,631.54	1,506,347.42	1,460,403.52	79,677.54	1,540,081.06
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	1,033,646.85	1,140,258.24	1,116,894.46	0.00	1,116,894.46
2.1.2	Ostala lična primanja	26,721.94	15,788.00	15,893.91	6,020.65	21,914.56
2.1.3	Rashodi za materijal	128,200.18	130,000.00	120,750.71	85.44	120,836.15
2.1.4	Rashodi za usluge	33,293.13	46,430.18	35,657.22	2,931.90	38,589.12
2.1.5	Tekuće održavanje	16,611.24	36,000.00	31,683.58	29,886.05	61,569.63
2.1.6	Kamate	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.7	Renta	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.8	Subvencije	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.9	Ostali izdaci	115,168.20	119,870.00	129,523.64	18,685.17	148,208.81
2.2	Transferi za socijalnu zaštitu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.1	Transferi za tehnološke viškove	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

2.2.2	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.3	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.3	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	115,990.00	18,000.00	10,000.00	22,068.33	32,068.33
2.4	Kapitalni izdaci	38,250.48	170,000.00	173,625.78	50,044.05	223,669.83
2.5	Pozajmice i krediti	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.6	Otplata dugova	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.7	Rezerve	0.00	1.00	0.00	0.00	0.00
II	Ukupni izdaci (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)	1,507,882.02	1,676,347.42	1,634,029.30	129,721.59	1,763,750.89
III	Povećanje/smanjenje gotovine (I - II)	69,589.07		0.00	-77,247.71	-77,247.71
IV	Gotovina na početku perioda	31,426.49		79,768.04	21,247.52	101,015.56
V	Gotovina na kraju perioda (III + IV)	101,015.56		79,768.04	-56,000.19	23,767.85

U Cetinju, 26.01.2024. godine

Lice odgovorno za sastavljanje izvještaja
Maja Muhadinović

Ovlašćeno lice
mr Dragica Lompar

PRILOG I – PREGLED ZATEČENOG STANJA U BIBLIOTEKAMA ZA 2024.

(na osnovu podataka iz 2023.)

Opština	Prostor	Zaposleni	Nabavka	Internet	COBISS
Andrijevića	80m ² /neuslovan	3	131 (43 poklonom, 98 kupovinom)	-----	-----
Bar	450 m ² /namjenski	10	1639 naslova	Da	članica
Berane	215m ² /neuslovan	5	794	Da	članica
Bijelo Polje	360 m ² /neuslovan	11	800	Da	članica
Budva	577.11m ² /namjenski	13	6119	Da	članica
Danilovgrad	220 m ² /neuslovan	1	548	Da	članica
Žabljak	90 m ² /neuslovan	2	150	Da	-----
Kolašin	93.47 m ² /neuslovan	3	548 (64 kupovinom i 484 poklonom)	Da	članica
Kotor	170 m ² /neuslovan	6	1084	Da	članica
Mojkovac	100 m ² /neuslovan	2	99 naslova (179 primjeraka)	Da	članica
Nikšić	314 m ² /neuslovan	12	1831	Da	članica
Plav	182m ² /neuslovan	5	371 (5 monografskih i 366 periodičnih publikacija)	Ne	-----
Plužine	90m ² /neuslovan	3	544 (230 kupovinom i razmjenom, 314 poklonom)	Da	članica
Pljevlja	457.72 m ² /namjenski	10	1386	Da	članica
Podgorica	2900m ² /namjenski	26	800 naslova kupovinom I 600 primjeraka – poklon i	Da	članica

			obavezni primjerak		
Rožaje	154m2/neuslovan	4	500	Da	članica
Tivat	135.45 m2/neuslovan	4	620	Da	članica
Ulcinj	650m2/namjenski	5	---	Da	članica
Herceg Novi	520 m2/neuslovan	7	1092 monografskih +1461 primjeraka serijskih publikacija	Da	članica
Cetinje	249m2/neuslovan	12	402	Da	članica
Šavnik	8m2/neuslovan	1	-----	-----	-----
UBCG	873m2/uslovan	7	2762 naslova monografskih publikacija (3283 primjerka, 76 naslova časopisa (156 primjeraka), 8 naslova novina	Da	članica

Napomena: Još četiri narodne, odnosno 3, jer Narodna biblioteka u Šavniku praktično ne funkcioniše, nijesu članice sistema COBISS.CG.

Individualni darodavci

1. Aleksić, Budimir
2. Bajčetić, Milanka
3. Bauk, Sanja
4. Bigović, Miljan
5. Blagojević, Milan
6. Brakočević, Rade
7. Brguljan, Željko
8. Brković, Dragana
9. Cicmil, Miloš
10. Čučić, Vesna
11. Čukić, Goran
12. Čukić, Slobodan
13. Dašić, David
14. Donnarumma, Pasquale
15. Dražetin, Radomir
16. Đikanović, Bojka
17. Gjokaj, Sherif
18. Gligorović, Pavle
19. Gliv, Irina
20. Hadžibegović, Ramil
21. Ivanović, Božidar
22. Jakić, Lidija
23. Jelić, Marko
24. Jevrić, Milorad
25. Jovanović, Boris
26. Knežević, Marko
27. Konjević, Veselin
28. Krivokapić, Petar
29. Krković, Branko
30. Kurpejović, Adem
31. Lompar, Dragica
32. Ljiljanić, Anđelka
33. Ljumović, Janko
34. Marković, Dragana
35. Martinović, Miraš
36. Matović, Veselin
37. Medin, Dušan
38. Mikulić, Branislav
39. Milović, Milorad
40. Milović, Radomir
41. Mišnić, Veselin
42. Pejović, Snežana
43. Perović, Sreten
44. Popović, Slobodan
45. Radojičić, Mihailo
46. Ramčilović, Zećir
47. Sajković, Aleksandar
48. Sanković, Đorđe
49. Sbutega, Antun
50. Simonović, Budo
51. Šijaković, Bogoljub
52. Štefanicki, Mirjana
53. Šuković, Sonja
54. Todorčeva, Katalina
55. Todorović, Bratislav
56. Vujačić, Maksim
57. Vujović, Željko
58. Vukotić, Batrić
59. Vuković, Miroje
60. Vuković, Jovan

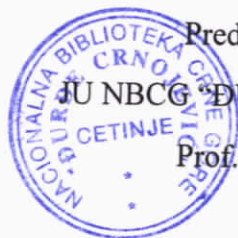
Kolektivni darodavci

1. Arhitektonski fakultet, Podgorica
2. Biblioteka Ekonomskog fakulteta – Podgorica
3. Nacionalna biblioteka, Priština
4. Biotehnički fakultet, Podgorica
5. Centar za kulturu – Rožaje

6. Ekonomski fakultet, Podgorica
7. Fakultet likovnih umjetnosti, Cetinje
8. Fakultet političkih nauka, Podgorica
9. Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Cetinje
10. Fakultet za sport, Nikšić
11. Fakultet za turizam, Kotor
12. Filološki fakultet, Nikšić
13. Filozofski fakultet, Nikšić
14. Građevinski fakultet, Podgorica
15. Štamparija IVPE, Cetinje
16. Metalurško-tehnološki fakultet, Podgorica
17. Muzička akademija, Cetinje
18. Nacionalna biblioteka Turske, Ankara
19. Porodica Dušana Draškovića, Cetinje
20. Porodica Laza Popovića, Cetinje
21. Službeni glasnik - Beograd
22. Svetigora, Cetinje
23. Udruženje za društvena istraživanja – Sarajevo
24. Univerzitet Donja Gorica, Podgorica
25. Vukotić Media, Beograd
26. Zlatna gora, Nikšić

Spisak institucija kojima je NBCG donirala publikacije

1. Biblioteka Umjetničkog muzeja, Narodni muzej Crne Gore - 56 naslova
2. JU Srednja stručna škola, Cetinje - 86 naslova.
3. JPU "Zagorka Ivanović", Cetinje - 20 naslova (27 primjeraka).
4. Centar za kulturu, Rožaje - 118 naslova.
5. Biblioteka "Mihailo Miho Vuković", Danilovgrad 40 naslova
6. Srednja likovna škola "Petar Lubarda", Cetinje - 246 naslova

Predsjednica Savjeta

JU NBCG "ĐURĐE CRNOJEVIĆ" - Cetinje

Prof. dr Tatjana Jovović

Tatjana Jovović